PAZAR
18
MAYIS
1941

TAN EVİ
İSTANBUL, Ankara Caddesi 102
TELGRAF: TAN, ISTANBUL
TELEFON: 24310, 24318, 24319
ALTINCI YIL — No. 2064
5 KURUŞ

TAN

GÜNLÜK SİYASİ HALK GAZETESİ

Çocuğunuza verebileceğiniz en kıymetli hediye
YALNIZ
Çocuk Ansiklopedisi
Olabilir. Çünkü bütün hediyeler unutulabilir. Fakat ÇOCUK ANSİKLOPEDİSİ Çocuğun bütün hayatında izini bırakır.
FİYATI (6) LİRADIR.

Samsundan Ankaraya..

Ebedî Şefin Millî Şefe Mukaddes Senbolünü Taşıyan Bayrak

Bugün Ankaralılara ve Yarın da 242 inci Atlet Tarafından 19 Mayıs Stadyumuna Teslim Edilecek

Ankara, 17 (TAN Muhabirinden) — Ebedî Şef Atatürk'ün Samsuna ayak bastığı günün yıldönümü münasebetiyle Beden Terbiyesi Genel Direktörlüğünce tertip edilen 484 kilometrelik bayrak koşusu muvaffakıyetle devam etmektedir.

Ebedî Şefin Millî Şefe sembolünü taşıyan bayrak ayın on altısında Samsun atletleri tarafından Amasyalılara ulaştırılmış ve onlar da vilâyet mıntakasını tamamlıyarak Çorumlulara teslim etmişlerdir. Program mucibince bayrak bugün saat beşte Çankırı vilâyet hududuna vâsıl olmuş ve Çankırılılara teslim edilmiş bulunmaktadır. Çankırı atletleri de bugün saat 14,30 a kadar vilâyet mıntakalarında koşarak bayrağı vilâyet hududunda Ankaralılara teslim edeceklerdir.

Ankara atletleri de bugün koşmakta devam ederek nihayet yarın bayrak 242 nci atlet tarafından saat 11 de 19 mayıs stadyomuna ulaştırılacaktır.

Orta Şarkta Diplomasi ve Harp Faaliyeti

Şimdi Alman diplomasisi, Propaganda Nezaretinin de yardımı ile, Filistin ve Maverayi Erdün üzerinde de işlemiye başlamıştır. Bu faaliyet Alman erkânıharbiyesine Süveyşin şarkında da yardımcı bir kuvvet hazırlamak gayesini takip etmektedir. İngiltere bu tehlikeyi sezdiği için derhal Suriyedeki hava üslerini bombardıman etmiye başlamıştır. Filistindeki kuvvetler de bu Alman hazırlığını akamete uğratacak tedbirler almakla meşguldür.

M. Zekeriya SERTEL

Şimdiye kadar diplomasi silâh patlayıncıya kadar elinden geldiği kadar çalışır; bir defa harp başladıktan sonra artık diplomasinin vazifesi nihayet bulurdu.

Halbuki, bu harpte diplomasi ile erkânıharbiyenin elele çalışarak, birbirinin muvaffakıyetine yardım ettiğini görüyoruz. Bir taraftan erkânıharbiye askerî plânlarını hazırlarken, bir taraftan da diplomasi onun işini kolaylaştıracak tedbirler alıyor ve siyasî teşebbüslerinde devam ediyor. Bu sayede harbin, eski harpler kadar kanlı olmadığı görülüyor.

Alman erkânıharbiyesi garpta taarruza geçebilmek için siyaseten şarkın emniyet altına alınmasına lüzum görmüştü. Ribbentrop Sovyetlerle yaptığı anlaşma sayesinde erkânıharbiyeyi büyük bir düşmandan kurtardı ve ona daha geniş bir hareket serbestisi vermiye muvaffak oldu.

Alman diplomasisi Orta Avrupa ve Balkanlarda da Alman erkânıharbiyesine ayni yardımı yaptı. Macaristan, Romanya ve Bulgaristan siyaseten işgal edildi. Yugoslavyayı kazanmak için Alman diplomasisi elinden geleni yaptı. Hattâ bu faaliyet muvaffak olsaydı, Yunanistanı bile kan dökmeksizin elde edebileceklerini umuyorlardı.

Şimdi Alman diplomasisinin Mısır ve Akdeniz hareketlerinde de erkânıharbiyeye yardım için faaliyetine devam ettiğine şahit oluyoruz. Fransa ile yapılan müzakereler, bu müzakerelerden elde edilen neticeler, Alman erkânıharbiyesine Suriye ve Irak yolunu açmış bulunuyor. Maresal Petain ile yapılan anlaşma sayesinde Alman tayyareleri Suriye hava üslerini kan dökmeksizin ve mukavemet görmeksizin işgal edebilmişlerdir. Yine Alman Hariciyesinin faaliyeti sayesinde, Alman tayyareleri Irak'a varabilmişlerdir. Burada da Alman diplomasisi ile erkânıharbiyesinin birbirinin işini tamamlıyacak şekilde çalıştığı görülüyor.

★ ★

Bütün bu müşterek faaliyetin hedefi, Mısırı istilâya teşebbüs eden Şimalî Afrika Alman ordusunun hareketini kolaylaştırmaktır.

(Devamı: Sa. 5 Sü. 3)

Resmimizde Mareşal Petain, ve General Frankonun geçenlerde tağı ziyaret esnasında bir Amiral Darlan'ı Ispanyanın Şefi Romadan dönüşte Vichy'ye yaptkabul resminde görüyoruz.

Fransada

Roosevelt'in Hitabesi Hayretle Karşılandı

Fransanın Avrupanın Yeniden Tanziminde Galiple Müzakereye Hakkı Varmış

Vichy, 17 (A.A.) — "Ofi,, Roosevelt'in Maresal Petain tarafından yapılan hitabenin Fransız müstemlekelerini Almanyanın emrine vermek fikrini tazammun ettiğine inandırmayı istihdaf eden beyanatı resmî Fransız mahfillerinde hayretle karşılanmıştır. Hususiyle ki, Fransız devlet reisinin hitabesine verilen bu tefsir, garp yarı küresinde bulunan Fransaya ait Guyane, Guinee ve Martinique'in Birleşik Amerika tarafından işgalini ve aralarında Normandie de olmak üzere Birleşik Amerika limanlarındaki 10 Fransız gemisinin müsaderesini derpiş eden resmî beyanatla ayni zamanda vukubulmuştur.

1940 mayısında, Fransa İngiltere tarafından terkedildiği sırada Amerika Fransanın müracaatına cevap vermiye lüzum görmemişti.

Büyük devlet vazifesini ve topraklarının ve imparatorluğunun mülkî tamamlığını muhafaza etmek kaygusunda olan Fransanın, yeni Avrupanın müşterek tanzimi şartlarını galiple müzakere etmiye pekâlâ hakkı vardır ve bu İngiltereye karşı bir tecavüz hareketi telâkki edilemez.

(Devamı: Sa. 5, Sü. 4)

Hess Hâdisesi

Esrar Perdesi Henüz Ortadan Kalkmadı

Londra, 17 (A.A.) — 3 numaralı Alman Şefi Rudolf Hess'in paraşütle Ingiltereye inmesi arkasında gizlenen esrar hakkında biribirine zıt mütaleaların ileri sürülmesine devam edilmektedir.

Ernest Bevin'e göre, Hitler Hess'in Ingiltereye seyahatinden haberdardır.

(Devamı: Sa. 5, Sü. 2)

Suriyede Vaziyet

İngilterenin Tecavüzü Harp Sebebi Sayılmıyor

Almanların Plânı Suriye ve İrak'ı Ele Geçirmek İmiş

Suriye'ye Elli Tayyare Geçti

Ankara, 17 (Radyo gazetesi) — Suriyeye Alman tayyarelerinin geçişi devam etmektedir. Verilen bir habere göre ilk parti Suriyeye 50 kadar tayyare geçmiştir. Bunlar, Almanların Fransızlardan iğtinam ettikleri tayyarelerdir. Bu tayyarelerden 15 i Musula diğerleri de İrakın muhtelif tayyare meydanlarına inmiş bulunuyor.

İngilizler Suriyedeki tayyare meydanlarından daha ziyade Filistin hududuna yakın tayyare meydanlarını bombardıman etmislerdir.

Suriyedeki Fransız fevkalâde komiseri, İngilizlerin bu taarruzunu düşmanca bir hareket addetmektedir. Vichy hükûmeti ise bunu bir harp tecavüzü telâkki etmemektedir. Bundan da anlasıldığına göre Vichy hükûmeti, İngilterenin bu hareketini, harbe girmek için bir vesile addetmiyecektir.

(Devamı: Sa. 5, Sü. (1)

Sovyet Rusyada

Bütün Siyasî Mümessiller İçin Hükümler

Memnu Mıntakalara Bunlar, Gidemiyecek

Moskova, 17 (A. A.) — "D. N.B.,, : Sovyetler Birliği Hariciye Halk Komiserliği, bugün Moskova nezdindeki ecnebi heyetlerle gönderdiği bir tamimde, ecnebi siyasî ve konsolosluk mümessillerinin Sovyet topraklarında da seyahatlerine ait hükümleri bildirmiştir.

Bundan böyle mezkûr mümessiller, daimî bulundukları yeri ancak Hariciye, Millî Müdafaa ve Bahriye Nezaretlerinin alâkadar makamlarına haber verdikten sonra terkedebilecekleridir. Yapılacak seyahatler, gidilecek yol, tevakkuf edilecek yerler, müddetler vesaire kayde dilmek suretiyle haber verilecektir.

(Devamı: Sa. 5, Sü. 7)

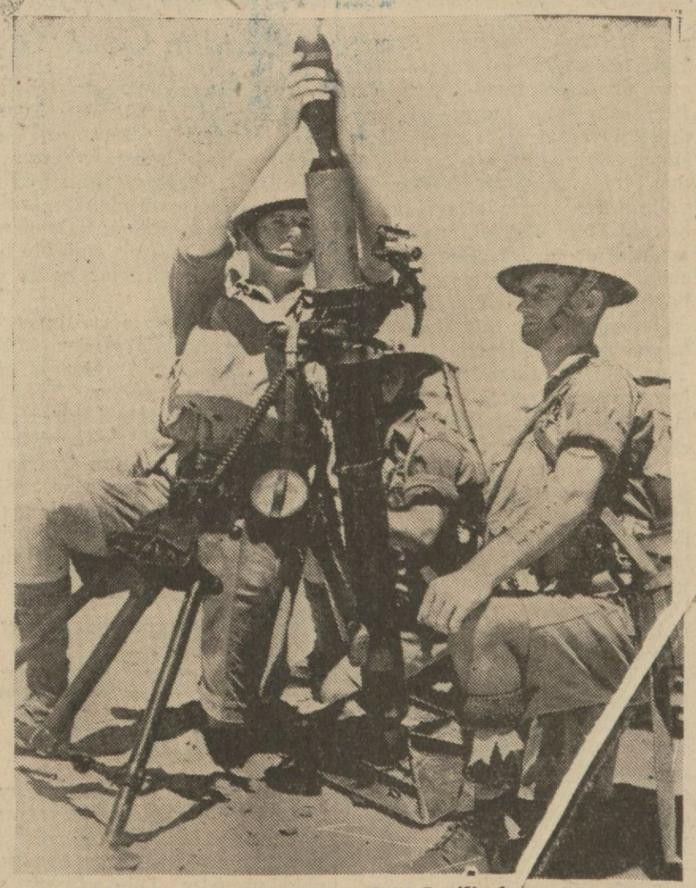

Modern silâhlarla mücehhez Filistindeki Ingiliz kuvvetleri Suriye hududunda hazırlık yapıyor.

Irak Harbi

Basrada İngiliz Mevzilerine Taarruz Edilmiş

İrak'a Ayrıca 800 Ton da Harp Malzemesi Gönderildi

Siyasî Mahkûmlar Affedildi

Beyrut 17 (A.A.) — "D.N.B,, 18 numaralı İrak tebliği:

Garp cephesinde: Umumî vaziyette hiç bir değişiklik olmamıştır. Mahdut keşif faaliyetleri vuku bulmuştur.

Cenup cephesinde: Üç düşman tayyaresi İrak'ın bir şehri üzerinde uçarak bir çok bombalar atmışlardır. Ciddi hasar yoktur.

Kıtalarımız Basrada düşman mevzilerine taarruz etmişlerdir. Harekâtı gelecek tebliğde bildirilecek olan bir muharebe cereyan edecektir.

Musul cephesinde: Üç düşman tayyaresi İrak'ın bir şimal şehri üzerinde uçmuştur. Av tayyarelerimiz düşman tayyarelerini geri dönmeğe mecbur etmişlerdir. Bu tayyarelerden biri ordugâhımız üzerinde bir müddet uçmuş ve İrak hava defi bataryaları tarafından düşürülmüştür.

(Devamı: Sa. 5, Sü. 7)

Amerikada

Dakar, Güyan ve Martinik'in İşgali Muhtemel

Mihverin Tehditlerini Akim Bırakacak Tedbirler Alınacak

Fransaya Yiyecek Gönderilmiyecek

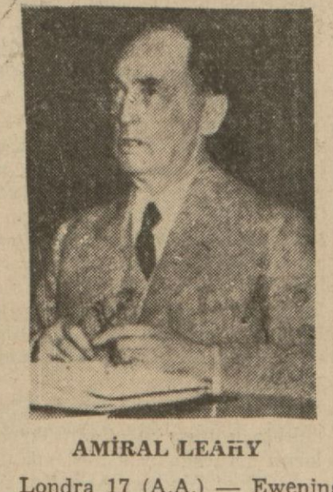

AMİRAL LEAHY

Londra 17 (A.A.) — Ewening Standart gazetesinin Vaşington muhabiri yazıyor:

Mihverin, garp yarı kürresini tehdit eden plânlarını âkim bıraktırmak için Birleşik Amerika hükûmeti tarafından tetkik edilmekte olan tedbirler arasında Dakar'ın ele geçirilmesi ve Fransız Guyane ile Martinique'in Alman eline geçmesine mâni olmak için işgali ve Fransaya her türlü yiyecek sevkiyatının kesilmesi vardır.

Şimali Afrikaya giden petrol gemilerinin tevkifi ve Amerikada bulunan 75 milyon İngiliz lirası kıymetinde Fransız alacaklarının tutulması da muhtemeldir.

(Devamı: Sa. 5, Sü. 5)

Afrikada

Capuzzo'da Almanları Mevzileri

İngilizler Tobruk Müdafaa Mıntakası Kadar İlerledi

Alman Harp Vesa... Tahrip Ediliyor

Kahire, 17 (A.A.) — "Tebl... LİBYADA: Dün bütün gün ...giliz zırhlı kuvvetlerinin ... unsurları Capuzzo mıntakas... daki mevzileri tutan Alman k... vetlerine karşı tazyiklerine ... vam etmişlerdir. 500 den fa... Alman esiri alınmış ve savaş ... rabalarından pek çoğu kulla... mıyacak bir hale getirilmiştir.

Tobruk civarında İngiliz ... Avustralyalı kıtalar az vüsa... bir mukabil taarruz yapmış ... düşmana ağır zayiat verdir... tir. Düşman elimize iki Al... subayı ile diğer rütbelerde ... Alman bırakmıştır.

HABEŞİSTANDA: Şima... Hint kıtaları ve cenuptan ile... yen Cenubî Afrika kuvvetl... Amba - Alagi'yi tutan İtaly... kuvvetlerine karşı daha ziya... terakki elde etmiştir. Bu İtaly... kuvvetleri simdi tamamiyle ç... rilmiş gibidir.

Cenup mıntakalarında, Al... nin 17 kilometre şimalinde bu... nan Giabissire'yi işgal ettik.

İtalyan Somalisinin şimali ... kisinde mühim bir liman o... Dante kıtalarımız tarafından ... gal edilmiştir.

Tobruk'ta son vaziyet

Londra, 17 (A.A.) — Reu... ajansının öğrendiğine göre, L... yada İngiliz kuvvetleri hatla... Tobruk müdafaa mıntakasına ... dar ilerletmişlerdir.

Habeşistanda İngiliz kıtal... Negelli'nin 80 kilometre ka... şimalinde bulunan Adolaya v... mışlardır. Burada düşman ku... vetlerinden kaçan 80 asker b... muşlardır.

(Devamı: Sa. 5, Sü...

AKDENİZDE YEN... TEHLİKELİ MINTAKALAR

Londra, 17 (A.A.) — İngil... hükûmeti tarafmdan bildirild... ğine göre, 1941 senesi Şubat ... Nisan ayları içinde Akdeniz... seyrisefain için tehlikeli olara... ilân edilen mıntakaların hudu... duna şimdi aşağıdaki mıntakal... da ilâve edilmiştir: Res El K... nais'den itibaren 24 üncü dere... istikametinde ve Türkiyede G... lidonya burnunun 180 inci der... cenin 3 mil mesafesinde bulun... mefruz bir noktadan — Türki... karasuları hariç olmak üzere ... geçecek hattın çevrelediği mı... taka. Bu mıntakalardan İngil... askerî makamlarının müsaade... olmadan geçecek vapurlar, mü... ruz kalacakları tehlikeden kend... leri mesul olacaklardır.

Akdenizde: Usta balıkçı böyledir, avını yemsiz yakalar!

Dün de Millî Küme Maçlarına Devam Edildi

Beşiktaş, Altayı 3-1, Altınordu İstanbulspo... 2 - 1 ve Fener Gençlerbirliğini 2 - ... Galatasaray, Demirsporu 2 - 1 Yend...

Millî küme maçlarına dün şehrimizde ve Ankarada devam edi... miştir. Her iki yerde yapılan maçların tafsilât ve neticeler... dördüncü sayfamızda bulacaksınız. Millî küme maçlarına bug... de gerek şehrimizde ve gerek Ankarada devam olunacaktır.

Yazan: ULUNAY No: 76

— Rica ederim. Oyle geceleri hayalet falan görünmez değil mi?

— Ne münasebet! Merak etmeyin. Ben bir şey görmedim. Fakat bizim bir aşçı vardı. O bir gece sofada hıçkırıklarla ağlıyan bir kadın sesi duydum demişti. Tahkik ettik, yalan çıktı. Hizmetçilerden biri de Prenses öldükten sonra bir gece merdivende beyaz entarili bir kadın hayali gördüm. Demişti. Onu sıkıştırdık; uydurma olduğu anlaşıldı.

Madam Natașa'nın mali vaziyeti fikrini değiştirmeğe müsait değildi. Kızının sıhhatini vikaye için hava tebdili ihtiyacını nakdi fedakârlıkla temin edemiyecekti. Ister istemez zemin katındaki odalardan birini işgale mecbur oldu.

Odaya iki demir karyola, bir masa, bir kaç iskemle koydular, valizlerini getirdiler.

Andelip çeribaşının gelini gibi yurtak pırtık şalvariyle ortaya çıkınca bu kısa boylu, karnının üstüne kadar yayılan kocaman memeli, patates yüzlü, çitişmiş saçlı kadının hali madam Natașa'yı korkuttu. Kendisini büsbütün başka bir memlekette sanıyor, Paris gibi garp medeniyetinin merkezi olan bir şehre yarım saat mesafede olduğuna inanamıyordu.

Madam Natașa ile kızı ilk geceyi sükünetle geçirdiler.

Reyhanla Andelip ertesi gün sabahleyin geldiler, bir şeye ihtiyacları olup olmadığını sordular. Hanımın mektubunda emrettiği gibi misafirleri ağırladılar. Andelip biraz süt getirdi. Köşkün önünde bahçede kahvaltı ettiler.

İkinci gece ana kız biraz daha sakin bir uyku uyudular. İhtiyar binanın ufak tefek çatırtıların - dan başka bir şey işitilmiyordu.

Üçüncü akşam vaziyet değişti. Madam Natașa yatağında kitap okuyordu. Pencereye fasılalı surette üç defa vuruldu.

Kadın birdenbire doğruldu. Dinledi. Başka bir ses sada çıkmadı. On dakika sonra darbeler tekrarlandı. Bu defa vurulanlar o kadar kuvvetli idi ki uyumakta olan genç kızı bile uyandırmıştı.

— Bir gürültü oldu anne..

— Bir şey değil kızım. Ben yaptım.

Dışarıdan sanki bu mırıltı bekleniyormuş gibi ses, sada kesildi. Fakat kadın sabaha kadar uyuyamamıştı.

Ertesi sabah köşkün etrafında dolaşan Reyhanın yanına gitti:

— Mösyö Reyhan! Dedi.. Dün gece pencerede fasılalı darbeler işittim...

Reyhan hayretle gözlerini açtı:

— Kim olabilir? Köşke kimse giremez. Sonra hırsız olsa pencereye neye vursun?

— Sakın periler olmasın?.

Reyhan güldü:

— Böyle şeylere inanıyor musunuz? kendinizi mutlaka vehme kaptırdınız.

İki gün bir şey olmadı. Madam Natașa'ya emniyet gelmişti. Bu iki günlük sükûnetten sonra bir akşam yine yatağında kitap okuyordu. Bahçe tarafındaki pencerenin kapalı demir pançuru ağır bir taş atılmış gibi gümledi.

Kadın, kızını korkutmamak ihtiyatını bile unutarak haykırdı:

— Kim o?

Ses, sada kesildi.

Biraz sonra pancura atılan ikinci bir taş darbesi odayı sarstı.

Kız, yatağından atlamış annesinin koynuna girmişti; titriyor:

— Anne korkuyorum! Diye ağlıyordu.

Sabaha kadar kulakları kirişte beklediler. Gün açılmağa başlayınca ikisi birden ahır dairelerine koştular.

Andelip tavuklara yem veriyordu.

— Ah madam! Bu gece çok gürültü oldu. Korktuk.

Andelip lâkaydane:

— Reyhan Efendiyi uyandıraym! Dedi.

Reyhan çok uyumuş bir adam tavriyle esniyerek merdivenleri indi.

— Ne oldu madam?

— Mösyö Reyhan. Bu gece mütemadiyen penceremize taşlar atıldı. Sabaha kadar uyuyamadık.

Reyhan, Andelibe mânidar bir nazar fırlattı.

—Gördün mü? Dedi. Yine başladılar.

Ana kız bu muammalı sözleri işitince heyecanla sordular:

— Kimler başladılar?

O zaman Reyhan:

— Size işin doğrusunu söyliyeyim; fakat kimseye ağız açmıyacaksınız. Bilhassa bizim hanımın işittiğini istemem: Prenses öldükten sonra bu köşkte böyle vakalar eksik olmadı.. Anlaşılan Prensesin ruhu burayı çok sevdiği için başkalarını kıskanırmış. Hepsi böyle güzel bir yerden neden bırakıp kaçtılar? Neden Andeliple ben köşkü bırakıp gübre kokulu ahırların üstündeki odalarda oturuyoruz? Ben bir gece sizin yattığınız odada yattım. Sabahleyin yatağımı oda kapısının önünde buldum. Andelip sen de başına geleni anlatsan a...

Andelip hocasına dersini beğendirmek istiyen bir çocuk tavriyle diliyle dudaklarını yalayarak:

—Ya! Dedi. Prenses öldükten sonra idi. Bir gece odamdan çıktım bir iş için mutbağa gidiyordum. Birinci katın sofasında rahmetli kadınımla karşı karşıya gelmiyeyim mi? Dantelli beyaz gecelik entarisiyle karşımda duruyordu! Ben onu öyle görünce öldüğünü unutuverdim. " Ah efendiciğim! Zili neye çalmadınız da yatağınızdan kalktınız... Doktorlara ne diyeceğiz?„ Dedim. Sözüme hiç cevap vermedi. Eliyle bana çekilmemi işaret etti. O zaman bir denbire aklımbaşıma geldi. Kadının ölmüş cenazesi kurşun tabutla Mısıra bile gönderilmişti... Düşüp bayılmışım! O gün bugündür köşkte kimseyi oturtmazlar. Bazan bahçeye de çıkar. Beyaz entarisiyle dolaşır, sevdiği kameriyenin altında oturur. Şimdi artık yabanileşen gül fidanlarını düzeltir. Bir gece kocası gelmişti. Ertesi günü dar kaçtı. Bütün gece rahatsız etmiş. "Sen benim paralarımı metreslerine yediriyorsun!„ Diye az kalsın boğacakmış...

Madam Natașa hem kadın, hem de Rasputin'lere inanan bir Rus rejiminin kadını idi; kızı da anasından ayni terbiyeyi almıştı. Bütün bu anlatılan vakalar o derece vehmine dokunuyordu ki artık ana kız gündüz bile Andelipten, Reyhandan ayrılmıyorlar, onları gölge gibi takip ediyorlardı.

Yatmak zamanı gelince Reyhan onları köşke getiriyor, odalarına kadar sokuyor, ondan sonra çekilip gidiyordu. Bir gün Reyhan Parise ineceğini ve o gece gelmiyeceğini söyledi.

Madam Natașa geç vakte kadar Andeliple oturdu; yatmak zamanı geldi. Andelip:

— Ben sizi götüreyim! Dedi.

Feneri yaktı. Ana kız korkudan birbirlerine sokularak Andelibin arkasında yürüdüler. Zer zavatlığı geçtiler Büyük (Ser) in yanından döndüler. köşk karanlıkta simsiyah görünüyordu. Binanın etrafındaki ağaçlığın ilerisinde çiçek bahçesinin demir çardakları, çarpık kameriyeleri hayal meyal beliriyordu. Yolun kenarındaki taflanlığı geçtiler. Hepsinin gözleri bu siyahlığa dalmış, orada bir şey arayormuş gibi idi.

Birdenbire madam Natașa Andelibin kolunu yakaladı. Tırnaklarını batıracakmış gibi sıktı:

— Ooo! Madam Andelip! Bakınız...

Kameriyelerden birinin sıklığında beyaz buluta benziyen bir cisim duruyordu. Hepsi birden mıhlanmış gibi oldukları yerde kaldılar. Kız annesinin arkasına sarılmış, görmemek için başını onun sırtına yapıştırmıştı. Andelip:

(Arkası var)

Bir Tüccar Beş Bin Lira Ceza Verecek

Bir Demir Taciri de İhtikârdan Ceza Yedi

Kuru meyve ihracatcısı Salamon adında bir tüccarın Avrupaya gönderdiği kuru eriklerin bozuk çıktığı haber alınmış ve kendisi adliyeye verilmişti. Dün asliye altıncı ceza mahkemesinde durusması yapılan Salamonun suçu sabit görülmüş ve 5 bin lira para cezası ödemesine karar verilmiştir.

Kilosu 23 kurusa satılması lâzım gelen hurda demirleri 40 kuruştan sattığı için evvelki gün tevkif olunan hurdacı Tâhânın durusması dün asliye ikinci ceza mahkemesinde neticelenmiştir.

Mahkeme, suçlunun 25 lira ağır para cezası ödemesine, dükkânının yedi gün kapatılmasına ve demirlerin de müsaderesine karar vermiştir. Tâhâ dün tahliye edilmiştir.

Demir Parmaklık ve Kumaş Çalanlar Dün Tevkif Edildi

Hacı adında bir sabıkalı evvelki gece Kumkapıda yazmacı Karniğin dükkânına girmiş, 35 top tülbent çalmış ve kaçarken yakalanmıştır. Dün adliyeye verilen suçlu birinci sulh ceza mahkemesince tevkif edilmiştir.

★ Kuruçeşmede Şeyhülislâm Ziyaettin korusunun süslü demir parmaklıklarından 250 kilo kadar söküp 25 kuruştan satmaktan suçlu Kemal ile arkadaşı Zeki dün tevkif edilmiştir.

9 Sene Hapis Yatacak — Beşiktaş vapur iskelesi civarında kahvecilik yapan Kadriyi öldürmekten suçlu Abdürrahmanın durusması dün birinci ağır ceza mahkemesinde bitmiştir. Suçlunun 9 sene müddetle ağır hapsine karar verilmiştir.

Trakyadan Göç 7 Haziranda Bitecek

Trakyadan Anadoluya gideceklerin nakiller için devlet demiryolları birinci işletme müdürlüğünde bir program tesbit edilmiştir. Şimdiye kadar Tekirdağ, Edirne ve Kırklareli vilâyetlerinde verilen beyannamelerin neticesi ve gideceklerin miktarı tesbit edilmiştir. Diğer mıntakalardan da bugünlerde bu hususta malûmat gelecektir. Trakyadan gideceklerin nakil işi 7 haziranda kadar bitirilecektir.

İstanbuldan gideceklerden bir kafile de dün öğleden sonra trenle Haydarpaşadan hareket etmiştir.

Bir Kadın Öldürüldü

Kızılcahamam, (TAN) — İğdir köyünden Yakup karısı Şerife Gündüz evinde oturmakta iken ani olarak dışarıdan içeriye atılan tabanca mermisinin isabetiyle ölmüştür. Kurşunu kimin attığı belli değildir.

İktısat Vekili Şehrimizde

İktisat Vekili Hüsnü Çakır, dün Ankaradan şehrimize gelmiştir. Vekil Bostancıdaki evine giderek istirahat etmiştir.

19 Mayıs Bayramı Yarın Kutlanıyor

Taksimde Saat 10 da Büyük Bir Geçitresmi Fenerbahçede Spor Gösterileri Yapılacak

19 mayıs gençlik ve spor bayramı yarın sat 10 da Taksimde, öğleden sonra da saat 15,30 da Fenerbahçe stadyomunda coskun te zahüratla kutlanacaktır. Bu münasebetle bütün caddeler bayraklarla donatılck, otobüsler ve trmvaylar bayraklarla süslenecektir. Saat 10 da Taksimde toplanacak olan talebe, beden terbiyesi mükellefleri İstanbul komutanı, parti reisi tarafından teftiş edilecek ve Taksim âbidesine çelenkler konacaktır. Bilâhare bütün talebe, sporcular ve beden terbiyesi mükellefleri bir ağızdan istiklâl marşını söyliyecek ve bu esnada âbidenin yanındaki direğe iki izci ile iki mükellef tarafından bayrak çekilecektir.

Bu merasimi müteakip evvelâ vali ve beleliye reisi ve sonra okullarla, beden terbiyesi mükellefleri nâmına birer zat tarafından nutuklar söylenecektir. Bundan sonra başta yüksek okul talebesi olmak üzere mektepler, beden terbiyesi mükellefleri, sporcular sıra ile tribünün önünden geçit resmi yapacaktır. Resmi geçit takım kolunda yapılacak ve merasim bu geçit resmi ile sona erecektir.

Öğleden sonra da saat 16 da Fenerbahçe stadyomunda spor gösterileri yapılacaktır. Bütün Halkevleri bayram münasebetiyle zengin kutlama programları tertip etmişlerdir.

Daireler tatil

19 Mayıs gençlik ve spor bayramı münasebetiyle bütün resmi ve hususî daireler yarın kapalı kalacaktır.

Dün Şehirde Iki Cerh Vak'ası Oldu

Beş Kişi Tehlikeli Surette Yaralandı, Kaçan Suçlulardan Biri Henüz Bulunamadı

Dün şehirde iki mühim cerh vakası kaydedilmiş, beş kişi muhtelif yerlerinden ağır surette yaralanmışlardır.

Bunlardan birincisi Küçükpazarda olmustur. Hacıkadın mahallesinde Semsigüzel sokağında oturan 27 yaşında Orhan ayni evde sakin ağabeyisi Mustafanın karısı Nazire ile büyük ağabeyisi İsmailin karısı Nazifeyi muhtelif yerlerinden bıçakla yaralamıştır.

Yaralıların vaziyeti ifade veremiyecek derecede ağır oldu - ğundan vakanın sebebi henüz anlaşılamamıştır. Yalnız Semsigüzel sokağında oturanlar Orhanın evinden evvelâ bir takım gürültüler, daha sonra da yengeleri Nazire ile Nazifenin fervatlarını isittiklerini söylemislerdir. Suçlu Orhan vakayı müteakip bıcağı ile beraber yakalanmıssa da hâdisenin neden ileri geldiğini söylememistir. Yaralıların ikisi de Haseki hastahanesine kaldırılmışlardır .

İkinci hâdise Feriköyde Avukat caddesinde vuku bulmustur.

Bu caddede oturan Melâhat adında genç bir kız sabıkalılardan Zihni adında bir gencle nisanlıdır. Dün öğleden sonda nisanlısının evine gelen Zihni bir aralık kızla yalnız kaldığını görünce ona tecavüz etmek istemiş fakat kızın istimdadına annesi Alive ile erkek kardesi 13 yasında Yusuf yetismislerdir. Nisanlısının bu hareketinden müteessir olan Zihni hemen bıcağını cekmis basta nisanlısı olmak üzere her üçünü de muhtelif yerlerinden ağır surette yaralamıştır.

Yaralılar imdadı sıhhi ile Şişli çocuk hastahanesine kaldırılmışlardır. Vakayı müteakip firar eden suçlu aranmaktadır.

Enstitülere Alınacak Talebe

Ankara, 17 (TAN) — Maarif Vekâleti enstitülerine bu sene 3000 talebe daha almak suretiyle bu müesseselerde okuyan talebe sayısını 9000 e çıkaracaktır. Yeni alınacak talebenin yatakhane, dershane ve atelye gibi mühim ihtiyaçlarını karşılamak üzere geçen yıl olduğu gibi bu yıl da inşaata devam olunacak ve inşaat bundan sonra müsabakada derece kazanan numaraların projelerine göre yapılacaktır. Diğer taraftan mevcut iktisadî zaruretler dolayısiyle talebe pansiyon ücretlerinin bir miktar daha arttırılması düşünülmektedir.

Üniversitede İmtihanlar Bitti

Dün sat 13 ten itibaren Üniversitenin bütün fakültelerindeki mayıs devresi imtihanları sona ermiştir. Hukuk ve İktisat fakültelerinin imtihan neticeleri carsamba günü ilân edilecektir. Diğer fakültelerin imtihan neticeleri de önümüzdeki hafta içinde belli olacaktır.

Maarifin Açacağı Kamplar

Her Kampın Kadrosu Dün Tesbit Edildi

Maarif müdürlüğünün muhtelif yerlerde açacağı çocuk kampları ve çocuk bahcelerinin ne suretle faaliyete gececeği hakkında hazırlanan nizamname, dün baş öğretmenlere tebliğ edilmistir. Bu tebliğde acılacak kampların kadroları da bildirilmektedir. Gerek kamplarda gerek çocuk bahcelerinde çalısmak istiyen öğretmenlerin maarif müdürlüğünü haberdar etmeleri lâzımdır.

Kızıltoprakta 49 uncu ve 6 ıncı ilk okul binalarında acılacak çocuk kampları 200, Maltepe 1 nci ve 2 inci ilk okul binalarında acılacak kamplar 140, Kartal orta ve ilk okul binalarında acılacak kamplar 200, Erenköy 38 inci ilk okul binasınlaki istirahat kampı 80 talebelik olacaktır.

Kamplar 9 haziranda acılacak ve 9 temmuzda kapanacaktır. İkinci devre kamplar da 9 ağustosta faaliyete geçecektir. İlk ve ikinci devre kamplarına himaye heyetleri, ilk okullar yardım cemiyetleri birliği ve diğer hayır teşekkülleri talebe gönderecek ve bu talebeden para alınmıyacaktır.

Fabrika ve Matbaaların Vergileri

Ankara, 17 (TAN) — Kazanç vergisi kanununun beşinci maddesi mucibince fabrika ve matbaaların 1941 mali yılı içinle tâbi olacakları asgarî mükellefiyet nisbetlerini gösteren karar - name Vekiller Heyeti tarafından tasdik edilmiştir.

Bu kararnameye göre teşviki sanayi kanuniyle birinci sınıf sayılan müesseselerin maktu vergisi 100, mütehavvil vergisi 3, nisbi vergisi yüzde 5 tir. İkinci sınıf sayılan müesseselerin ise sırasiyle 20, 2,70 ve yüzde 4,5 tur. Üçüncü sınıf sayılan müesseselerin sırasiyle 70, 2,10 ve yüzde 3,5 tur. Dördüncü sınıf ve daha aşağı olan müesseselerin sırasiyle 60, 1,80 ve yüzde 3 tür.

PİYASADA:

Dün, Kasaplar Kontrol Edildi

Fiyatları mürakabe komisnu tarafından tesbit edilen et fiyatlarının tatbikine dünden itibaren başlanmıştır. Fiyatları kontrol memurları dün şehrimizin muhtelif yerlerindeki et satışları hakkında tetkikler yapmıştır. Bu arada bazı kasaplar, yeni fiyatlardan haberleri olmadığını söylemiştir. Bu gibi kasaplar hakkında tahkikat yapılmaktadır.

Fiyatları kontrol memurları, kuzu fiyatları hakkında da tetkik yapmaktadır. Komisyon, kuzu fiyatlarını tesbit edeceği zaman, kasaplar, şehrin bazı semtlerinde 50 kuruşa kadar kuzu eti satıldığını, bu itibarla kuzu fiyatlarını tesbite ihtiyaç olmadığını ileri sürmüştü. Fiyatları mürakabe bürosu, kasapların iddiasının ne dereceye kadar doğru olduğunu araştırmaktadır.

İplik Tevziatı — Mıntaka iktisat müdürlüğü, evlerinde çorap dokuyan kimselere iplik tevzi edecek, bu suretle çorap istihsalâtının artması temin olunacaktır. Şimdiye kadar iplik almak için mıntaka müdürlüğüne 500 kişi müracaat etmiştir.

Gece Otobüsler İşletilecek

Bugünden itibaren bütün motörlü nakil vasıtalarının maskelenmiş lâmbaları kaldırılacak ve yerlerine normal ziyalı lâmbalar takılacaktır. Yalnız bu kabil nakil vasıtaları her hangi bir lüzum halinde arabalarını derhal maskeliyecek tedbirleri almış olarak hazır bulunacaklardır.

Diğer taraftan otomobil ve otobüsler fenerleri maskeli olduğu için geceleri sefer yapmakta müşkülât çekilmekte idi. Şimdi motörlü nakil vasıtalarının maskelerini kaldırmalarına müsaade edildiğinden belediye otobüslerin gece yarısına kadar seyrüsefer yapmaları için izin verecektir.

GÜNÜN MESELESİ

Hep O İki Bin Lira Yüzünden

Yazan: Naci Sadullah

Faciayı okumuşsunuzdur: 2000 lira için, vatandaşın birisi karısını öldürmüş.

Ayni vatandas gelininin de canına kıymış: Sebep yine 2000 lira.

Ayni vatandaş oğlunun hayatına da nihayet vermiş: Yine 2000 lira için.

Neticede, ayni vatandaş, kendi canından da olmuş: Ve sebep yine o 2000 liradır.

Şimdi bir meslektaş, bu faciadan bahsederken diyor ki:

"— O cinayetleri işliyen adam, evvelce timarhaneye girmiştir. İşlediği cinayetlerden bellidir ki, o adam, içine girdiği timarhaneden, bir yarı deli halinde serbest bırakılmıştır. Su anda, bu cinayetlerin mesuliyeti, o adamı o halinde cemiyetin içine salıveren doktorlara da düşmez mi?

Alâkadarların bu suale ne cevap vereceklerini bilmiyorum. Fakat eğer başlaması muhtemel bulunan tahkikat neticesinde, o cinayetlerin mesuliyetleri, henüz isimlerini bilmediğimiz bazı doktorlar arasında taksim olunabilirse, facianın hududu biraz daha genişliyecektir. Eğer o tahkikat neticesinde, bir kaç doktorun bileğine kelepçe vurulursa, facianın kurbanları arasına, sönecek olan bir kaç ocak daha katılacak demektir.

Ve unutulmasın ki hakikî sebep, daima o 2000 liradır... Evet hep o 2000 lira... Delirten, öldürten, yıkan ve söndüren 2000 lira...

Adına para denilen mefhumun, bir cemiyet içinde bazan bu derece korkunç bir kuvvet iktisap edebilmesine acı bir hayret duymamak mümkün değildir.

Temenni edelim ki, bu kabil cinayetler işliyebilen o 2000 liralar, insanlara insanlığın derebeylik çağından kölelik çağından evvelki en iptidaî, en vahşî devrini mumla aratmasın!

VİLÂYETTE :

Vakıflar İdaresi İstanbulun İmarına İştirak Ediyor

Vakıflar idaresi son seneler zarfında İstanbuldaki âbidelerin tamirleri ve yeniden bazı inşaat vücude getirmek için büyük mesai sarfetmektedir. Bu meyanda İstanbulda da bir milyon liraya yakın para sarfedilerek bir çok âbideler tamir edilmiş ve bilhassa Üsküdarda Mesihpaşa, Azapkapıda Sokullu, Fatihte Mesihpaşa camileri yeniden ihya edilmiş ve yeni Valde hanı yaptırılmıştır. Vali ve belediye reisi doktor Lûtfi Kırdar, evkaf umum müdürlüğünün bu mesaisinin İstanbulun imarı bakımından da bir yardım teşkil ettiğini nazarı dikkate alarak umum müdürlüğe bir tesekkür mektubu göndermiştir.

Vali bu mektupta İstanbul evkaf müdürünün mesaisini takdirle yadetmis ve İstanbula kazandırılan yeni kıymetlerden dolayı şehir nâmına şükranlarını arzetmiştir.

Vilâyetten Bir Rica — Kızıltoprak halkı nâmına dün vilâyete bir istida verilmiş ve Kızıltoprakta pazar yeri tesisi istenmistir. Vilâyet bu dileği yerine getirmek için alâkadarların tetkikat yapmasını bildirmiştir.

Bugün Şişlide Pasif Deneme Yapılacak

Bugün saat 11 de Beyoğlu kazasının yalnız Şişli nahiyesinde bir pasif korunma denemesi yapılacak ve yarım saat kadar devam edecektir. Bu müddet zarfında tramvay ve diğer nakil vasıtaları duracak, Şişli nahiyesinde olan halk, en yakın korunma yerlerine gidecek, evde olanlar pencerelerden sokaklara sarkmıyacaktır.

Maarif Vekili Ankaraya Döndü

Maarif Vekili Hasan Âli Yücel dün akşam şehrimizden Ankaraya müteveccihen hareket etmiştir. Vekil, istasyonda Üniversite rektörü Maarif müdürü ve diğer bir çok güzide zevat tarafından uğurlanmıştır.

Fatih Halkevinde Sergi

Fatih Halkevinde Sergi — Bundan bir müddet evvel Fatih Halkevinde bir cicekcilik kursu acılmıstı. Bu kursu bitirenler tarafından vücude getirilen cicekler - den mürekkep bir sergi acılmıstır

Çok Çocuklu Ailelere Yardım

Ankara, 17 (TAN) — Sıhhat Vekâleti çok çocuklu ailelere yardım işini bu sene biraz daha noksan yapmak mecburiyetinde kalmıştır. Verilen malûmata göre, müracaat eden ve istihkakları tebeyyün eden ve henüz tevziat yapılmıyan 42382 ana bulunmakta ve bunlara verilecek ikramiye miktarı 1,271,460 lirayı bulmaktadır. Ancak ahvalihazıra dolayısiyle bu sene çok çocuklu ailelere yardım işinin bu tahsisatla idaresine imkân görülememiş ve bu miktarın 50 bin lira daha tenziline karar verilmiştir.

Yeni Harcırah Kararnamesi

Ankara, 17 (TAN) — Harcırah kararnamesine ek kanun lâyihasını hükûmet Meclise göndermiştir. Bu lâyiha ile büyük şehirler dahilinde vazife icabı muhtelif mahallere gönderilen maliye memurlarının ihtiyar ettiği tren, vapur, tramvay ve otobüs gibi zaruri nakil masraflarının verilmesi teklif olunmaktadır.

GÖRÜŞLER

Cameroon - Togoland

Yazan : **Sabiha Sertel**

Hitlerin müstemleke talepleri 1937 de Cameroon - Togoland ile başladı. Hitler bir taraftan Fransaya kendisi ile davası olmadığını, komünizmi yıkmak için Sovyet Rusyaya yürüyeceğini söylüyor, bu kavganın bir ideoloji kavgası olduğunu iddia ediyor, diğer taraftan da Chamberlain ile yaptığı müzakerelerde Cameroon ve Togoland'ı istiyordu.

★ ★

Chamberlain, ikinci bir cihan harbinin içtinabı mümkün olmıyan bir safhaya geldiğini anlamıştı. 1914 harbinde yapılan hataları düzeltmek lâzımdı. Amma, bu tashih Ingiliz İmparatorluğunu zarara sokmamak şartiyle yapılabilirdi. Fransızlara Cameroon - Togoland'ı vermeyi teklif ettiği zaman, Fransız hükûmeti, halkın tazyiki ile bu talepleri reddetti. O zaman Chamberlain, City, bütün kuvvetiyle faaliyete geçtiler, frangı düşürerek, Fransadaki mali buhranı arttırarak Fransayı tazyik ettiler. Hitlere istediklerinin bir kısmını vere-

rek, harbi Sovyetlere tevcih etmek lâzımdı. Fransayı bu yola getirmek için, Fransadaki halk cephesini, Fransız - Sovyet paktını, Çekoslovak-Sovyet anlaşmasını bozmak, dörtler paktı yaparak garbi emniyete aldıktan sonra, Faşizmin tecavüzünü merkezî ve cenubî Avrupaya, şarkî Avrupaya sevkedecekleri zannettiler.

★ ★

Faşist devletleri memnun etmek için Ispanya, Habeşistan, Avusturya, Çekoslovakya. feda edildi. Sovyet - Fransız, Sovyet - Çekoslovak anlaşmaları bozuldu. Halk cephesi dağıtıldı.Fransız birliği param parça oldu. Fransa bütün müttefiklerinden tecrit edildi. Fakat harp, şarkta değil, garpte patladı. Ideoloji harbi değil, emperyalizm harbi olduğunu, Fransa üzerine sıkılan bomba - lar haykırdılar. Fransa, içten, ve dıştan gelen tazyik ile boğazı sıkılacak bir koyun gibi mezbahaya sürüklendi.

★ ★

Hitler, emperyalizmi yıkmak için harp ettiğini söylüyor. Fakat faşizmin istilâ orduları garbî Avrupayı, merkezî Avrupayı, cenubî Avrupayı, Skandinav memleketlerini, pençesi altına almış, Asyaya, Afrikaya kol salmış, "yeni nizam„ ismi altında bir Avrupa hegemonyası, bir küçük Avrupa Imparatorluğu kurmak iddiasında iken, hangi emperyalizmi yıkıyor? Fransaya yapılan tekliflerin mahiyeti bugün açıkça belli değil.. Fakat Hitler Cameroon ve Togoland'ı istiyor. Herhalde bu da emperyalizm nâmına değil, ideoloji nâmınadır. Chamberlain'in mezarında, Daladier'nin hapishane - de kulakları çınlasın.

TAN
ABONE BEDELİ

	Türkiye	Ecnebi	Türkiye	Ecnebi
Adres değiştirmek (25) Krş.	1400 Kr. 1 sene	2800 Kr.	400 Kr. 3 Ay	800 Kr.
	750 „ 6 Ay	1500 „	150 „ 1 Ay	300 „

BUGÜN

Fransız Alman Anlaşması

1 — Fransa ile Almanya arasındaki anlaşmanın hakiki mahiyeti tamamen anlaşılmış değildir.
2 — Vichy'ye göre Fransa, İngiltere aleyhinde bir askerî harekete girmek niyetinde değildir.
3 — Berline göre İngiltere ve Amerika, Fransız - Alman anlaşmasını bililtizam suitefsir etmektedir.

Fransada:

Fransa ile Almanya arasındaki anlaşmanın hakikî mahiyeti hâlâ tamamen anlaşılmış değildir. Fransız kabinesinin kabul ettiği Alman tekliflerini Vichy ve Berlin başka türlü anlatmakta, Londra ve Washington başka türlü anlamaktadır.

Vichy'ye göre bu anlaşmada Avrupada Almanya ile birlikte ve müsavi şartlar içinde yeni nizamı kurmak için işbirliği yapılması kararlaşmıştır. Fransa Ingiltere aleyhine hiçbir askerî harekete girişmek niyetinde değildir. Ne müstemlekelerini ne de donanmasını Almanyaya vermiyecektir. Londra ve Washington Vichy ile Berlin arasındaki anlaşmayı suitefsir etmektedir.

Almanyada:

Berline göre Londra ve Washington Fransız - Alman anlaşmasını bililtizam fena tefsir etmektedir. Çünkü Ingiltere Suriyeyi işgal niyetindedir. Işgale bir vesile bulmuş olmak için Vichy'nin burasını Almanlara terk ettiğini iddia etmektedir. Fakat Ingiltere nerede böyle bir oyun oynamıya teşebbüs etmişse daima karşısında Almanyayı bulmuştur. Bu defa da Suriyede Almanya Ingiltereden evvel karşısında bulunacaktır.

Amerikada:

Washington'a göre, Berlin - Vichy anlaşması Fransanın hemsferindeki müstemlekeleriyle alâkadardır. Halbuki Hazana muahedesi mucibince Amerika bu mıntakadaki müstemlekelerin statülerinde hiçbir değişiklik husule gelmemesini zamındır. Bu sebeple Amerika Fransanın Uzak Şarktaki Maritinik adalarını, Fransız Hindiçinisini ve garbî Afrikadaki Dakar limanını işgal etmelidir.

İngilterede:

Londraya göre Fransa kendisini Almanyaya satmış tır. Vichy'nin aksi iddiasına rağmen Fransız - Alman anlaşması şimdiden tesirlerini göstermiye ve neticelerini vermiye başlamıştır. Evvelki gün Şam tayyare üssüne 20 yi müteaviz Alman tayyaresi inmiştir. Dün de Halep tayyare meydanına 60 Alman tayyaresinin indiği görülmüştür. Suriyedeki Fransız kumandanlığı buna muhalefet etmemiştir. Bundan maada bir kısım Alman tayyareleri Suriyeyi basamak yaparak Iraka uçmuşlardır. Dün de Iraka varan bu Alman tayyareleri Bağdadın 60 kilometre garbindeki Ingiliz tayyare üssü Habbaniye'yi bombardıman etmişlerdir. Binaenaleyh bir emrivâki karşısındadır. Ve kendisince lüzum gördüğü tedbirleri almıya mecbur kalmıştır. Bu cümleden olarak Ingiliz hava kuvvetleri Suriyedeki hava üslerini bombardıman etmişlerdir. Filistinde bazı askerî tedbirler alınmıştır.

Suriyede:

Suriyedeki Fransız kumandanlığı neşrettiği bir tebliğte Alman tayyarelerinin Suriyeye gelişlerini tefsire çalışmış, bunların bir uçuş esnasında Suriyeye inmeğe mecbur kaldıklarını ve kendilerine mütareke ahkâmı mucibince burasını terketmelerini tavsiye ettiğini bildirmiştir.

Bütün karşılıklı ve birbirine zıt iddialar karşısında bugün artık tebellür etmiş bir hakikat vardır ki o da Suriye ve İrakta Alman hava kuvvetlerinin bulunması ve hattâ İrakta Alman tayyarelerinin faaliyete başlamış olmasıdır.

Bu emrivakinin doğurabileceği neticeler hakkında şimdiden uzun uzadıya tahminlerde bulunmak mümkün değildir. Fakat Alman - Fransız anlaşmasının tedricen Fransayı İngiltere aleyhine sürükliyeceğine muhakkak nazariyle bakılabilir.

Nitekim İngiltere simdiden Fransaya karşı tatbik ettiği ablokayı şiddetlendirmeğe karar vermiştir. Fransa ile şimalî Amerika müstemlekeleri arasında işliyen ve Fransaya erzak taşıyan vapurların seyrüseferine artık müsaade etmiyecektir. Diğer taraftan Filistindeki İngiliz kuvvetleri Suriyeyi işgal mecburiyetinde kalacaklardır. Amerikanın da Uzak Sarkta Fransız müstemlekeleri ile Garbî Afrikadaki Dakar limanını işgal etmesi muhtemeldir. Nitekim Amerika şimdiden, Amerikan limanlarındaki Fransız vapurlarını müsadere etmiştir. Bu takdirde Fransa ister istemez İngiltere ve Amerikaya karsı cephe almağa mecbur kalacaktır. Bu Fransayı daha ziyade Almanyanın kucağına atacak ve Fransız - Alman anlaşmasını bir askerî ittifak haline getirecektir.

M. ANTEN

TOPLANTILAR

Hilâl Spor Klübü Genel Sekreterliğinden: Ekseriyet hasıl olmaması yüzünden 4/5/1941 de yapılamıyan adî kongremiz 18/5/1941 Pazar günü saat 10,30 da yapılacağından sayın âzanın lûtfen teşrifleri rica olunur.

LOKMAN HEKİMİN ÖĞÜTLERİ

HIYAR SUYUNDAN POMATA

Salatalık körpe hiyar şimdilik pek minimini, küçük isportalar içinde turfanda olarak satılıyor. Ancak, rakı içenlere meze olabilecek halde... Fakat, hiyar demokrat yemiştir. Bazı memleketlerde onu sebzeden sayarlar. Pek yakında, çoğalır, ucuzlar. Sıcaklar bastırınca, en hafif kese sahiplerinin bile harareti teskin eder...

Eski zamanlarda hiyarı, şimdi olduğu gibi, yemiş veya sebze niyetine seve seve yedikten başka ona türlü türlü deva hassaları atfederlerdi: Çocuk ateşli bir hastalığa tutulunca yatağının içine, hattâ kundağının arasına soyulmamış bir hiyar konulunca, hastanın ateşi hiyara geçer, çocuk hastalıktan kurtulur, derlerdi.

Pirimiz, en büyük üstadımız İpokrat hekimin kavline göre, hiyar çekirdeklerinin içi insana peklik, kabuğu ishal verir... Tabiat âlimi Plin amcanın dediğine bakılırsa hiyar çekirdekleri şarap içinde içilirse öksürüğe, kadın sütü içinde içilirse ishale, bala karıştırılarak yenilirse karaciğer hastalıklarına iyi gelir...

Hiyar kabuğunun ne türlü hassası olduğu bilinmezse de, hiyarın insanların yediği kısmı, Aristo filozofun fikrine göre, kadınların fazla fıkırdıyarak erkeklerin aklını çelmelerine mâni olur. Onun için filozofun zamanında, bez dokuyan kızlara - işlerinden başka şeylerle meşgul olmasınlar diye - mecburî olarak salatalık hiyar yedirirlermiş...

Hiyara atfedilen bu hassaların hepsi simdi unutulmuş, yalnız güzellik vasıtası olarak şöhreti asırlardan ve asırlardanberi hiç kaybolmamıştır. Fakat onun bu şöhretinden istifade etmek, hiyarın kabuklarını soyarak yemekten haylice güçtür: Hiyarı soyup mengene altında ezerek suyunu çıkarmak, sonra kaynatmak, daha sonra ondan düzgün. yahut pomata veya hiyar sirkesi yapmak lâzımdır... Bunların hangisi olursa olsun bayanlara yumuşaklık ve güzellik verir. Erkeklerin de tıraş olduktan sonra yüzlerinin yanmasını teskin eder.

Vakıâ, hiyarın sadece suyu da bu işlerin hepsini görür. Fakat asıl hiyar pomatasına, ispermaçet mumu ve balmumu da karıştığından yalnız hiyar suyu pomatası gibi parlaklık vermez.

Haftanın Musahabesi

Tarihî Bir Geçimsizliğin KANLI HİKÂYESİ

Yazan:
Refik Halid

Birbirlerine Küsen İki Kafadar

Dünyaya bambaşka bir şekil, yep yeni bir kanun ve eskisine hiç benzemiyen bir ruh vermek istiyen iki ateşli genç, iki ihtilâlci idiler. Azamet li bir partinin de iki büyük hatibi, şefi ve kahramanı onlardı. Maksat uğurunda taş üstünde taş, omuz üstünde baş bırakmamak derecesinde şiddet, zulûm ve zorbalık göstermekten çekinmediler; nutukları kubbeleri inletti; emirleriyle ordular harekete geçti, zindanlar doldu, doldu, boşandı; kan ve göz yaşiy le topraklar nemlendi.

Bunlardan biri, nihayet kaskatı yüreğinde bir yumuşama duydu; kandan tiksindi, kargaşalıktan bıktı, gönlünde aile ve mürüvvet ihtiyaciyle başlıyan insanî bir his yeşerdi. Otekinin gözünü, bilâkis, kan bürümekte devam ediyor ve elinin uzandığı yerde havaya kızıl fiskeyeler yükseliyordu.

Birbirlerinden soğudular; bir birlerine düşman kesildiler ve birbirlerinin canına kasdetmek kararını verdiler. Evvelâ biri, cürüm ortağının başını yedi; bir müddet sonra da başkaları onu eski kafadarının âkibetine uğrattılar; kafasını uçurdular; perde kapandı.

Kimdir bunlar?

Onu söylemeden önce kısa bir mukaddime daha yapacağım:

Hâdiseleri Karşılaştırmanın Faydası

Günün, henüz mahiyeti tamamiyle meydana çıkamamış heyecanlı hâdiselerini, tarihin az çok onlara benziyen eski vakalariyle karşılaştırmak, vaziyeti daha iyi kavramıya, daha dürüs bir fikir hâsıl etmiye yaradığı gibi düşüncemizi kendi zamanımızdan uzağa götürmek suretiyle de zihnimizin ağır basan yükünü - tıpkı bir paketi bir elden öbür ele alış kadar - insana hafiflemiş göstereceğinden hem faydalı, hem lüzumludur.

O sebeptendir ki, bir gaye için, iş birliği yaparak, beraberce bin türlü nane yedikten sonra düşmanlıkta birbirinin gözünü çıkarmak değil, kellesini uçurmak derecesinde ileri götürmüş tarihî omuzdaş ihtilâflarına göz atmak faydalıdır ve bunların en tipik örneğini, Fransız büyük ihtilâli esnasında Danton ile Robespier arasındaki densizliğin teşkil ettiğine de şüphe yoktur. Vaka, malûmu ilâm kabilinden de olsa, merak verici sahnelerle bir romana veya drama benzediğinden hülâsa edilmiye ve hatırlatmıya değer.

★ ★

Geçimsizlik Nasıl Başladı

Dantonda büyük adam sayılmak için hiçbir şey eksik değildi, faziletten başka! Fikir, zekâ, bünye, hayat ve ölümü bakımından büyük adam dı; vicdan ciheti istisna edilirse! Büyük adam rolünü oynadı amma büyük adam olamadı. O, hürriyet ihtirasını duyardı, lâkin buna iman ile bağlanamamıştı; ihtilâle bir fırtına gibi hizmet etti: Dalgaları coşturdu ve etrafa köpükler saçtı. Sonunda da, birdenbire, yine fırtına gibi yatıştı, süt liman oldu.

Işte o zaman, hâlâ kana kanmıyan Robespier, bu eski katliâm teşkilâtçısına iğrenç ve zalim görünmiye başladı. Zaten Robespier, partinin esaslı bir direği olan Danton'dan pek hoşlanmazdı, sadece tahammül gösterirdi.

— "Ah, derdi, keşki nâmuslu bir adam ve hakiki bir cümhuriyetçi olsaydı... Fakat o ihtilâli servete konmak için bir vasıta yaptı!„ bu söz kulağına gidince - artık yeni evlendiği genç karısiyle köye çekilip bir bal ayı geçirmekte olan - Danton sadece dedi ki:

— Evet, ben altın seviyorum, o kan seviyor!

İhtilâl partisinin ateşli hatibi, şiddet ve insafsızlıklarla şöhretini yaptıktan sonra şimdi bu şöhreti müsamaha, af, merhamet yolundan devam ettirmiye ve şiddet taraftarlarını halkın gözünden düşürmiye çalışıyordu. Bir parti içinde o âyarda bir muhalif ve münakkit zuhur edince o partinin günleri sayılı demektir. Robespier tehlikeyi sezdi ve rakibini ortadan kaldırmıya karar verdi.

Atışma Ile Biten Bir Barışma Teşebbüsü

Fakat ayni endişeye düşen ve hangisinin galebe edeceğini kestiremiyen müşterek dostlar son bir çareye başvurdular; ikisinin de buluşup aradaki uygunsuzluğu kaldırmaları için bir ziyafet tertip et tiler. Ziyafet tatlı başladı, acı bitti. Başlangıçta ölçülü konuşan şefler, şarap şişeleri boşalınca kızıştılar. Danton:

— Cümhuriyeti koruma hususunda sulh veya harp, ikimizin elindedir. Onu ilân edecek olan sakınsın! Ben sulh ve ittihat istiyorum. Fakat kafamı zalimlere vermiyeceğim.„

Oteki kaşlarını çattı:

"— Zalimler dediğin kimlerdir? Komitemiz adaleti gözetiyor ve ancak fena vatandaşlar hakkında takibat yapıyor. Fakat tam mücadele ortasında Cümhuriyetin elinden silâhını almak istiyenlere ve mes'uliyetini yüklenmiş olanların karşısına merhamet hisleriyle süslenip çıkanlara iyi vatandaş diyebilir miyiz?

— Bu bir ima, bir târiz mi?

— Hayır, bir itham!

— Dostların benim ölümümü istiyor.

— Seninkiler de Cümhuriyetin ölümünü!

Sofradakiler araya girdiler; iki arkadaşı yatıştırdılar. Lâkin biraz sonra yine atışma başladı. Danton ihtilâl mahkemelerini tenkit ediyordu: "Benim icadım olan bu mahkemeler bi - rer siperdi, siz onları mezbaha yaptınız!„ Oteki gülümsedi: "Eylûl katliâmlarını yapanın bu sözü yersiz değil midir?„

Danton cevap verdi: — O katliâm düşünülmeden, sevki tabiî ile yapılmış, failleri meçhul bir cinayettir. Halbuki komite, milletin kanını düşüne taşına ve damla damla akıtıyor. Siz mücrimler kadar mâsumlar da öldürüyorsunuz. Robespier! Sen, sana karşı kin beslemenin bir cinayet olduğunu sanıyorsun ve bütün düşmanlarını müc rim addediyorsun!

Robespier'in cevabı şu oldu:

— Hayır! Senin hayatta olman bu sözün aksini isbat eder!

Ve çıkıp gitti. O gece, sabaha kadar çalışarak Danton ile arkadaşlarını giyotine götürecek olan nutkunu ve ithamnamesini yazmıştı. Iki gün de bir teviye uğraştı, komiteyi ve mec lisi verilecek karara hazırladı.

Vicdan Azabının Verdiği Uyuşukluk

O, bu işlerle uğraşırken Danton köyde, basireti bağlanmış bir halde oturuyor, kendisine hareket ve mukabele tavsiye eden arkadaşlarının nasihatlerine aldırmıyordu. Bunlar diyorlardı ki: "Parti seninle beraberdir! Ordu sana itaat eder! Efkârı umumiye seni tutuyor!„

Danton kayıtsızlıkla ve gururla omuzlarını silkiyordu: — Daha vakit var. Hem bunun için kan dökmek lâzım; kandan bıktım; hattâ hayattan da... Hayatımı kan dökme pahasına kazanmak, kurtarmak istemiyorum. Giyotin edilmeyi giyotinci olmaya tercih ederim. Hoş, bana ilişmiye cesaret edemezler; ben onlardan kuvvetliyim!

Bir kanaat mahsulü olmaktan ziyade uyuşukluğunu tevile yarıyan bu sözler artık Dantonun bir kudret olmaktan çıktığını gösteriyordu. Hattâ belki de mazide işlediği büyük cinayetin, o eylûl katliâmının, harekete geçtiği takdirde düşmanları elinde kendisini ezmiye yarıyacağından da korkuyordu; kan bulaşmış ellerine bakarak vicdan azabı içinde kıvranıyordu.

★ ★

Reddedilen Bir Kurtuluş Teklifi

Bir akşam üstü köşkün kapısı vuruldu; içeriye bir adam girdi.

Bu adam Selâmet komitesinde küçük bir kâtipti, Dantonun hayranlarındandı. Dedi ki: "Müzakere salonundan dışarıya akseden bazı sözler duydum; seni itham ediyorlar, ihtilâl mahkemesine verecekler, tevkif edilmek üzeresin! Fırtına yatışıncıya kadar gel, emniyetli bir yerim var, saklan!„

Dantonun genç karısı da yalvarmıya, yakarmıya, kocasını saklanması için iknaa çalışıyordu. O dinlemiyordu: "Benim gibi bir adamı yere sermek için daha pek uzun müzakereler yapmaları icap eder. Galebe bende kalacaktır!„ ve kâtibi geri yolladı; birkaç sayfa kitap okudu, yatıp uyudu.

Sabahın saat altısı idi ve bu sefer kapıyı çalanlar jandarmalardı. Tevkif emrini eline verdiler. "Ne, buna cesaret ettiler, ha, dedi, demek ki, benden atik davrandılar!„ Giyindi, karısını aşkla, hırsla, ümitsizlikle göğsüne bastı. Biraz sonra zindanda idi. Ayni saatte Kamil Demulen'i de sevgili karısı Lüsil'in kolları arasından çekip götürmüşlerdi. O, şöyle diyordu: "Beni mâsumlara acıdığım için zindana sokuyorlar; şayet ölürsem bu mâsumları kurtaramadığıma yanacağım!..

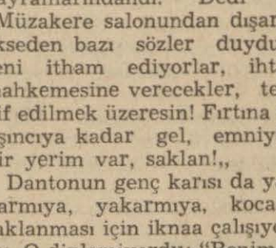

Ölüm Yolunda Kayıtsızlık

Konvansion mahallindeki nutuklar, ittifak ile verilen karar, ihtilâl mahkemesindeki müdafaalar ve müzakeresafhaları pek meraklı ve heyecanlı olmakla beraber kısaca hülâsa edilmiye elverişli değildir. Burada başka bir ciheti hatırlatacağım: Danton'un karısı, kocalarının kurtarılması için Robespier'e müracaat edilmesini teklif eden Lüsil'e demişti ki:

— Hayır, Danton'un hatırasını, düşmanının ayağına kapanarak kirletmek istemem. Eğer o, rakibinin lûtfuna uğrıyarak hayatını kurtarırsa ne bu dünyada, ne de ahrette beni affedemez. Giderken bana hayisiyet ve nâmusunu emanet bıraktı; kendisine bunu tertemiz teslim etmem lâzımdır!

Lüsil, komiteye başvurdu, kovuldu; Robespier'in kapısını yüzüne örttüler; zalime yazdığı mektup ta eline varmadı. Zaten onun da âkibeti yakındı, kocasınınkine benziyecekti.

Diğer taraftan, bütün arkadaşlariyle beraber hakkında idam kararı verilen Danton, zindanda hâlâ kayıtsızlık göstermekte devam ediyor, iri elleriyle yanaklarını sıkarak: "Hay maskaralar hay, diyordu, şu başın bırakacağı boşluğun derecesini anlamıyorlar. Bana vızgelir; hayattan mümkün olduğu kadar kâm aldım; dünya üzerinde de epeyce gürültü yaptım; yetişir; artık gidip uyuyalım!„

Kayıtsızlığı, giyotine götürüldüğü arabada da göze çarpıyordu. Demulen iki tarafa dizilmiş olan halka hitaben: "Bedbaht millet! En sağlam dostlarınızı boğazlıyorlar. Beni tanımıyor musunuz? 14 temmuzda sizi silâh başına çağıran, üç renkli rozeti göğsünüze takan ben idim; beni kurtarınız!„ diye haykırıp tepinir, elbisesini ve gömleğini yırtıp parçalarken Danton onu ikide bir oturtuyor: "Çırpınma! Bırak şu iğrenç mahlûkları!„ diyordu. Robespier, mahkûmlar arabası evinin önünden geçerken genç ihtilâlcinin feryatlarını duymuş, şu sözleri mırıldanmıştı:

— Zavallı çocuk! Onu kurtaramadım; ne yapayım ki, kendi kendisini mahvetti. Danton'a gelince, biliyorum, bana ayni yolu açıyor. Fakat kabahatli veya kabahatsiz hepimiz Cümhuriyet uğurunda kellemizi vermeliyiz. Ihtilâl, ancak sehpanın ötesinde, hakikî evlâtlarını sahtelerinden ayıracaktır!

Satır Önünde Son Aktörlük

Danton, giyotin iskelesine herkesten sonra ayak bastı; meclis kürsüsüne bile hiç bir zaman bu derece mükemmel ve heybetli şekilde çıkmamıştı. Başını sağa, sola çevirerek halkı rikkatle, merhametle süzdü. Adeta şöyle demek istiyordu: "Bana dikkatle bak, ben ziyenini bulamazsın!„ Maamafih, bir aralık, karısını hatırladığı için gururu kırılır gibi olmuştu; fakat kendisini çabuk toparladı ve cellâda dönerek hâkim bir tavırla dedi ki:

— Kafamı ahaliye göster, zira gösterilmiye değer!

Cellât bu emri yerine getirdi, halk da el çırparak meserretle, coşkunca alkışladı.

Kısa bir müddet sonra ayni âkibete uğrıyan Robespier'e, giyotin önünde bir kelime bile söylemek müyesser olamamıştı. Çene kemiği, aldığı kurşun yarasından dolayı dağılmıştı, bir bezle sarılı idi. Cellât kafasını uçurmadan önce, bu misli görülmemiş idealist katile ayrı bir eza çektirmek arzusuna kapıldı, kanlı ve kurumuş bezi bir hamlede, hoyratça çekti, kopardı. Robespier'in son sesi can acısiyle bir kısık feryat oldu!

★ ★

Dünya sahnesine yüz şu kadar sene sonra gelmiş ve yine o rolleri veya benzi - yenlerini oynamış bulunsalardı iki omuzdaş ihtilâlicinin ömürleri belki de pek kısa sürmiyecek ve cezaları çarçabuk verilemiyecekti. Zira otomobil ve tayyare modern devirde, vaziyeti büsbütün değiştirmiye ve hayatı epeyce uzatmıya yarıyan birer vasıta olmıya başladı. Çıkmıyan canda ümit, kurtulan hayatta istikbal vardır.

Kılıç ve Kadın

Gaznevî'lerin en büyük hükümdarlarından olan Mahmut Sebük-tekin'in devrinde İsfahan, Rey, Hemedan ve Kahistan hükümdarı Fahr-ü-Devle vefat etmiş; yerine oğlu Mecd-ü-Devle geçmişti ve yeni hükümdarın yaşı ufak olduğu için gayet âkil bir kadın olan annesi "Seyyide„ bütün ahalinin reyiyle saltanat naibesi tayin edilmiş.

Mecd-ü-Devle'nin, Reşit olduğu zaman onda memleket idare edecek kabiliyet olmadığını gören millet ona hükümdarlığın yalnız ünvanını vermiş ve annesini de yine makamında bırakmıştır.

Mahmut Gaznevî bir kadın elinde kalan bu ülkeyi kolayca zaptetmeği düşünerek Seyyide'ye bir elçi göndermiş. Kendisinin hâkimiyeti altına girmesini, camilerde hutbelerin namına okunmasını, ve sikkelerin de namına darbedilmesini istemiş.

Seyyide elçiyi dinledikten sonra:

— Efendinizin bu teklifini kabul etmediğimiz takdirde ne olacak?

Elçi:

— O halde, demiş kendilerinden aldığım talimat mucibince elçiliğimin bana tahmil ettiği ikinci vazifeyi size arzedeceğim.

— Bu ikinci tebligatın ne olduğunu öğrenmek isterim.

— Şayet Maveraünnehir ve Türkistan Sultanı, Horasan ve Hindistanın en büyük kısımlarının, ve daha bunun gibi bir çok ülkelerin müstakil sahip ve maliki bulunan efendimin arzuları yapılmazsa kendisi bizzat ordularının başına geçerek tabiiyetiniz altında bulunan Rey, İsfahan, Kom, Keşan velhasıl bütün memleketinizi cebren, kahren zaptedecek ve sizi de kendisine cariye yapacaktır!.

Seyyide elçiye şu cevabı vermiş:

— Hükümdarınız Sultan Mahmuda tarafımdan selâm ediniz ve kendisine aynen şu cevabı götürünüz:

"Kocam Fahr-ü-Devle hayatta iken efendiniz gibi büyük bir imparatorun bizden kat kat fazla olan kuvveti ile gelip vatanımızı istilâ etmesinden daima korkardım. Fakat kocam öldükten sonra bu korkum zail oldu. Çünkü gayet âkil ve mert bir zat olduğu söylenen Sultan Mahmudun bir kadına karşı silâh kullanmağa tenezzül edeceğine hiç bir zaman ihtimal veremiyordum. Mademki ben bu fikrimde yanılmışım, Allah şahit olsun ki eğer vatanım bir taarruza uğrarsa kaçmıyacağım; kaderin benim hakkımda vereceği hükmün infazını elimde silâhla bekliyeceğim. Eğer ona karşı muzaffer olursam bütün dünyaya Mahmut Gaznevî gibi kuvvetli bir imparatoru bir kadının mağlûp ettiğini isbat etmiş olacağım ve ayni zamanda yüzlerce ülkeler fetheden bu adama şahsen galebe çalmak da benim için ebedî bir fahir ve şeref olacak.

Mağlûp olursam tarihin:

"Sultan Mahmut Gaznevî bir kadını mağlûp etti!„ cümlesinden başka söyliyecek bir sözü yoktur!

★ ★

Mahmut Sebük-tekin, Seyyide hayatta oldukça bu memlekete dokunmamıştır.

Tarihçi

Prof. Ziya Gün'e M. Vekilinin Telgrafı

İstanbul, 17 (A.A.) — Maarif Vekili Hasan Âli Yücel servitini vefatından sonra Üniversiteye tahsis etmiş olan göz doktoru profesör Ziya Gün'e aşağıdaki mektubu göndermiştir:

Sayın profesör Ziya Gün,

Çalışarak kazandığımız ve takdire değer bir tasarrufla biriktirdiğiniz servetinizi Üniversitemizin inkişaf ve tekamülüne tahsis etmiş olduğunuzu Rektörümüzden öğrendim. Bu yüksek ve örnek olacak hareketi memleket maarifi adına büyük şükranla karşılarım. Saygılarımın kabulünü rica ederim.

Maarif Vekili
YÜCEL

Göçmenlerle Nakledilenlere Yapılacak Yardım

Ankara, 17 (TAN) — Göçmenlerle nakledilen kimselerin iasesine ve bunlara verilecek yemeklik ve tohumluk buğdaya dair talimatnamenin tadili hakkındaki talimatname Vekiller Heyetince tasdik edilmiştir. Bu talimatname esaslarına göre göçmenlerle nakledilen kimselerin iasesine göre verilecek para miktarları cüz'i bir nisbette arttırılmaktadır.

No. 9 Nakleden : ŞÜKRÜ KAYA

Nevyork civarı o zaman dahi kudretli bir cazibe mihrakıydı. Birçok İrlanda ve İskoçyalılar daha doğrusu Ulsterliler 18 inci asır içinde Atlantik sahillerini kolonize etmişlerdi. Bunlar ayrı bir grup teşkil etmiyorlardı, fakat sonraları kendileri ve evlâtları ve torunları Amerika tarihinde birinci derecede rol oynamışlardır.

Sarahatle birbirinden ayrı üç nevi kolon tipi vardı. Yeni İngiltere Püritenleri; bunlar çiftçi, balıkçı, tüccardılar ve papasların tesiri altında idiler, papaslar terbiye ve tahsilleri ve kilise kürsüsü vasıtasiyle, kısmen efkârı umumiyenin mutlak hâkimi idiler. Cemiyeti idare ediyorlardı; cenup fidancıları (şeker kamışı, pamuk vesair büyük çiftçileri); bunlar dağınık oldukları için ileride göreceğemiz üzere, Yeni İngilterenin dikkate şayan bir karakteri olan bir belediye hükûmeti hayatı kuramamışlardır; bunlar zengin aristokrat, kumanda etmiye alışmış adamlardı. Çocuklarını İngiliz üniversitesine tahsile gönderiyorlardı. Hudson ile Potomak arasındaki orta kolonilerin ahalisi daha karışık idiler, Yeni İngilterenin demokratik ve Püriten zihniyetiyle, cenubun aristokratlığı ve eski İngiliz ananelerine bağlılığı arasında idiler.

Muhtelif unsurlar bir araya gelmiş ve bazan da birbiriyle karışmışlardı. Fakat bunların arasında da, aristokrat bir unsur vardı. 1730 dan itibaren hicret tamamiyle durmuştu. Büyük mikyasta hicret 1812 muharebesinden ve buharlı gemilerin icadından sonra yeniden başlamıştır. Arada geçen müddet zarfında koloni adamı tipi hemen hemen kati olarak takarrür etmişti. Genişleme hareketi arttıkça bir de gasıp tipi belirecektir; bunun tefevvuku 1829 da Ondrüv Caksin (Ondrew Jaekson) nun Amerika Cümhurreisliğine intihap edilmesiyle teeyyüt etmiş olacaktır.

Diğer taraftan, aralarındaki başkalıklar ne olursa olsun bu muhtelif grupların kolonilerinin müşterek hatları vardı. Müşterek bir dil, ingilizce konuşuyorlardı, küçük bir azlık müstesna, muhtelif şekiller altında İngilterenin başlıca mezhebi olan protestanlığa bağlı idiler. Siyaseten İngiliz tebaası idiler; Fransa ile İngiltere arasında muharebe çıktığı vakit, İngiliz kralının tebaası sıfatiyle Fransa kralının tebaasına karşı muharebe ettiler; kendi menfaatleri için de muharebe etmiş oluyorlardı; en büyük menfaatleri garbe doğru serbest inkişaflarıydı. Oraya doğru ilerlerken, evvelce Fransızlara rastlamışlardı, istikbalde böyle bir mâniaya tesadüf etmek istemiyorlardı. Büyük mesele ortaya atılmıştı ve müzakere edilecekti:

Simali Amerika Fransız mı olacak? İngiliz mi?

4 — Şimali Amerika için İngiltere ve Fransa kavgası — On altıncı ve on yedinci asırlarda Şimali Amerikanın kolonileştirilmesine girişen muhtelif milletlerden yalnız İngilizler ve Fransızlar Sen Loran (Saint Laurent) Ohio ve Misisipi vadilerindeki geniş iddiaları yüzünden birbiriyle çatıştılar.

Fransızlar, kıtaya ilk girmişler ve orada bir Yeni Fransa kurmuşlardı; fakat teşebbüs kudret ve vasıfları ne olursa olsun, kolonilerini inkişaf ettirmek hususundaki hakiki istidatları, yine kendilerinin koloni yapmakta tatbik ettikleri usul ve şartlarla müşkülâta uğradı.

Filhakika Fransa bir taraftan orada, kendisinin merkezde tatbik ettiği, "Baba Hükûmeti„ (Gouvernement paternel) siyasetine tekabül eden bir koloni mülâhazasiyle yürürken, İngilizler Vudrov Vilson'un (Woodrow Wilsin) kuvvetle işaret ettiği "Çok nüfusla ticaret merkezleri ve ziraat işletmesi yaratmışlar ve artık oralarda hayat, tıpkı eski İngiltereninkine benziyen rahat ve intizam dairesinde geçiyordu„ Hükûmetlerinin istediği yerlere yerleşen Fransızlar ise bilâkis göl ve nehir kenarlarına hudut postaları kuruyorlar ve başka hiçbir şey düşünmiyerek, kralın kendilerine tahsis ettiği arazide, daima kendilerine gösterilen işle meşgul oluyorlardı.

Muhtar topluluklar kurmamışlardı; bütün düşünceleri, geçinecekleriniz topraktan çıkarmaktan veyahut Fransadan gemilerin getireceği şeylerle yaşamaktan ibaretti. "Zaten tehlikeli ve güç bir ayrılık içinde yaşıyorlardı. İngiliz gemileri Amerikanın İngiliz sahillerinin herhangi bir noktasına beş haftada vardıkları halde, Fransadan, garbın uzak göllerindeki veya nehirlerindeki en son postalara gitmek için altı ay lâzımdı.

Sen Loran ırmağı yarı sene — 180 gün — buz tutar, geçit yerleri değişen eğri büğrü, Misisipi nehrini kuvvetli akıntılara karşı kayıkla çıkmak kolay bir iş değildi.„

Diğer taraftan Yeni Fransa ahalisinin serseri mizacı koloni için başka bir zaaf sebebi teşkil ediyordu. Onları toprağa bağlamak kabil olmuyordu. Macera sevdasına ve çabuk zengin olmak hülyasına kapılarak ormanların derinliklerine giriyorlar, içki ile kürek trampa ediyorlardı. İdareciler, misyonerler bu "orman koşucularına„ karşı çok uğraşıyorlar, fakat her iki taraf da pek az muvaffak olabiliyordu. Kolonilerin bu serseri çocukları yeni koloni için öncü hizmetini görüyorlardı. Hudson körfeziyle Misisipi arasındaki kocaman ovayı, büyük gölleri, kayalık dağların etraflarını (Montagnes Rocheuses) eteklerini Fransa namına ele geçirenler onlardır. Açtıkları yolları işgal etmek için arkalarından, ordu kuvvetinin takip etmesi lâzımdı.

İngiliz kolonileri, Fransızların garp taki ilerleme ve araştırmalarını önce mühimsemediler. Bu yayılmalar temas hasıl olabilecek noktaya henüz varmamıştı. Arada daha çok yer vardı. Rekabetler, ancak Hudson körfeziyle, Sen Loran körfezinin cenubundaki yarımada yüzünden doğdu. Bu havali 1497 de, Sebastiyen Gabo (Sebastien Gabot) tarafından keşfedilmiş ve Verrazano 1524 de oraya Arkadi (Arcadie) adını vermişti.

İspanyollar buraya 1524 de geldiler. Fransızlar da 1598 de yerleştiler.

(Arkası var)

MİLLÎ KÜME MAÇLARI

Altınordu I. Sporu 2-1 Beşiktaş Altayı 3-2 Yendi

Müsabakalara Bugün de Devam Olunacak

Milli küme deplasman maçlarına dün Şeref stadında evvelkilere nisbeten az bir seyirci kütlesi önünde devam edilmiştir.

Altınordu 2 - İ. Spor 1

Ilk maçı Izmirin Altınordusu ile Istanbulspor takımı yapmıştır. Nizamî bir top bulunamaması yüzünden tam yirmi dakika teahhurla başlıyan maç havanın sıcak olması yüzünden uzun müddet ağır cereyan etmiştir.

Her iki takımın da yavaş ve şuursuz hareketleriyle devrenin yarısı geçtikten sonra sağ açık Namık'ın ileri bir pasiyle kaleye dalan sol açık Hamdi kaleciyi de atlatarak Altınordu lehine oyunun ilk golünü çıkardı.

Bu gole mukabil Istanbulspor da bir aksülâmel görüleceği ümit edilirken Istanbullular yine yavaş ve ahenksiz oyunlarına devam ettiler. Bu arada bir iki gol fırsatı da kaçırıldı.

Diğer taraftan Altınordulular açıklardan ziyade ortadan yaptıkları akınlarla Istanbulspor kalesi önünde tehlikeli vaziyetler ihdas ediyorlardı. Sait ile Mazharın anlaşması ve sol açık Hamdinin sık sık Istanbulspor kalesi önlerine akması Istanbul takımına heyecanlı dakikalar yaşattı fakat devre başka gol olmadan 1-0 Altınordu lehine bitti.

Ikinci devreye Istanbulsporlular seri akınlarla başladılar. Bunlardan birinde Kadir kaleye çok yakın bir yerde yakaladığı topu havalandırdı. Ilk dakikalar Istanbul takımının hâkimiyeti ile geçtikten sonra onuncu dakikada, bu devre sol iç oynıyan Izmirin en tehlikeli akıncılarından Hamdi demarke bir vaziyette kaptığı topla ikinci golü yaptı. Bunun üzerine Istanbulspor Tarıkı santrhafa, Enveri sol içe, Kadiri de sağ açığa aldı ve rakip sahasına tamamiyle yerleşti. Fakat takım da yaptığı tâdilâttan bir netice almayınca Mükerremi sağ açığa Kadiri de santrfora aldı.

Biraz sonra Tarıkı santrfora alan Istanbulspor ağır bir tazyikten sonra, sağ açığın ortasına yetişen Tarık vasıtasiyle Izmirin gol lerine mukabele etti

Bundan sonra Istanbulspor hiç olmazsa beraberliği temin etmek için Altınordunun ceza çizgisi içine yerleşti; fakat yakaladığı müteaddit fırsatlardan istifade edemedi.

Hakem Şazi Tezcan oyunu iyi idare etmiştir. Altınordu, forverdlerinin iyi anlaşması ve iyi oyuncular olması yüzünden maçı kazandı. Istanbulspor bidayette gösterdiği lâkaydiyi bir mağlûbiyetle ödemiş oldu.

Altınordu: Necati. Şeref, Muammer. Fehmi, Turan, Halil. Namık, Sait, Mazhar, Hüseyin, Hamdi.

Istanbulspor: Fikret. Sefer, Hayri. Rüştü, Enver, Celâl. Tarık, Süleyman, Mükerrem, Kadir, Ismet.

Beşiktaş - Altay maçından bir enstantane

Beşiktaş 3 - Altay 1

Günün ikinci maçını Istanbul ve Izmir birincileri olan Beşiktaş ile Altay yaptılar. Hakem Selâmi Akalın idare ettiği bu oyuna formaları ayni renk olan iki şampiyon takım şu kadrolariyle çıkmışlardır:

Beşiktaş- Mehmet Ali. Yavuz, Hüsnü. Rifat, Halil, Hüseyin. Sabri, Hakkı, Ibrahim, Şeref, Şükrü.

Altay: Fikret. Halil, Raif. Nuri, Omer, Salâhattin. Saim, Hüseyin, Ilyas, Basri, Mehmet.

Oyun her iki tarafın da süratli hareketleriyle başladığı vakit Altay takımında Izmirin ilerisi için çok şeyler vaadeden dört yüz metrecisi atlet Raifin sol bek oynadığı görüldü. Değerli atletler içinde Melihten sonra ikinci futbolcü olan Raifin kendi kıymetine karşı gösterdiği lâkaydiye hayiflenmemek mümkün değildir.

Ilk anlar her iki aceleci hareketleri ile geçtikten sonra Ibrahim eşape ile kaptığı topu Izmir kalesine 8 inci dakikada soktu.

32 nci dakikada Hüsnünün bir frikik atışında top patladı ve iki dakika sonra Şerefin altı adımdan çektiği şütü Izmir kalecisi kornere çıkardı.

Ve son dakikaları tamamiyle müsavi bir oyunla geçen birinci devre Beşiktaşın 1 - 0 galibiyeti ile bitti.

Ikinci devrede Beşiktaş tedricen artan bir hâkimiyeti kurdu. 7 nci dakikada idi ki, Hakkı ceza çizgisi içinde kaptığı topla önündekileri geçti ve kaleci ile karşı karşıya kaldı fakat topu, bir kere daha yapamıyacağı şekilde, havalandırarak kaçırdı. Iki dakika sonra Şeref kale çizgisine sokuldu fakat topu kalecinin eline kaptırdı. Bunu yine Şerefin çektiği ve kalecinin yerinde bir detantla kornere çıkardığı şütü takip etti. Sabrinin yakından çektiği sıkı şüt de direğin üstünden geçtikten sonra nihayet Ibrahim 23 üncü dakikada Beşiktaşın ağır tazyikini ikinci golde yaparak neticelendirdi.

Aradan iki dakika geçtikten sonra Altay mühacimleri Beşiktaş kalesine ani bir akın yaptılar ve Ilyas kısa bir çekişmeden sonra Altayın golünü çıkardı.

Bundan sonra yine Beşiktaşın mütemadi baskısı altında cereyan eden oyunun Şeref 40 ncı dakika Beşiktaş lehine olan üçüncü golünü de çıkardı ve az sonra maç hep hâkim oynıyan Istanbul şampiyonunun 3-1 galibiyeti ile bitti.

Beşiktaş takımı dün üstün olmakla beraber her zamankinden daha bozuktu. Izmirliler sadece gayret sarfettiler. Içlerinde sol bek Raif soğukkanlılığı ve yerinde müdahaleleri ile nazarı dikkati celbediyordu. Hakem Selâmi Akalın idaresi geçen seferkinden daha düzgün olmakla beraber yine hatalı idi.

F. T.

Ankaradaki Maçlar

Ankara, 17 (TAN) — Lig maçlarına bugün de kalabalık bir seyirci kütlesi önünde 19 mayıs stadında devam edildi.

İlk maç Fenerbahçe ile Gençler Birliği arasında idi. Bu maçı Fenerbahçeliler düzgün bir oyundan sonra 2-1 kazandılar.

Günün ikinci müsabakasını Galatasarayla Demirspor yaptılar.

Her iki takım da galebeyi rakibine kaptırmamak için çok çalıştılar.

Neticede Galatasaray müsabakayı 2-1 galip vaziyette bitirdi.

Bir Tayin

Ankara, 17 (TAN) Umumî mürakabe heyeti mütehassıslarından Nafiz Kıcıman mezkûr heyet âzalığına tayin edilmistir.

Aşk Raşeleri Geçirten Ses, Yıldızlar Yıldızı
ZARAH LEANDER'i
STEFAN ZWEİG'in Romanından İktibas Edilen
KRALİÇENİN KALBİ
(MARİE STUART)
Filminde tekrar görecek ve alkışlıyacaksınız.

SÜMER Sineması
İlk Vizyon büyük filmleri göstermekte devam ediyor.
Bugün hissî ve dramatik bir mevzu olan
ARTİST NAMZETLERİ
Büyük Fransız filmini gidip görünüz.
İlâveten: **MUSIKAL KOMEDİ** 2 Kısım
Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine.

Bugün İPEK Sinemasında
2 büyük film birden
1 - KAHVECİ GÜZELİ
Büyük musikili Türk Filmi
2 - HAYAT GÜZELDİR
CLAUDETT COLBERT — JAMES STEWART
Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine

Bir yıldırım darbesi gibi parlıyan bir isim :
SARAJEVO

RADYO

BUGÜNKÜ PROGRAM

7,30 Program	18,03 İncesaz
7,33 Müzik (Pl.)	18,30 Ziraat takvimi
7,45 Haberler	18,40 Şarkılar
8,00 Müzik (Pl.)	19,00 Konuşma
8,30 Yemek listesi	19,15 Şarkılar
8,45 Müzik (Pl.)	19,30 Haberler
9,30 Ankara 19 Mayıs şenliği	19,45 Şarkılar
★	20,00 Orkestra
12,30 Program	20,15 Radyo gazetesi
12,33 Şarkılar	20,45 Şarkılar
12,45 Haberler	21,00 Memleket postası
13,00 Riyaseticümhur bandosu	21,10 Halk türküsü öğretiyoruz.
1345 Oyun havaları	21,25 Konuşma
14,00 Riyaseticümhur bandosu	21,45 Konser
★	22,30 Haberler
18,00 Program	22,45 Cazbant
	23,25 Kapanış

MEVLİDİ NEBEVÎ

7/4/941 de vefat eden Şahinpaşa ahfadından Hacı Selim Şahinin ruhuna ithaf edilmek üzere bugünkü pazar günü Fatih camii şerifinde öğle namazını müteakip mevlidi Nebevî okunacaktır. Akraba ve dostlarımızla arzu buyuranların teşrifleri rica olunur.

18 Mayıs 941 Pazar günü akşamı S. 21 de, Şehir Tivatrosu komedi Kısmında
(Asım Baba Jübilesi)
Münir Nurettin konseri - Halk Opereti - Naşit ve Halide Pişkin.
Gise her gün açıktır.

TEŞEKKÜR

Birkaç gün evvel umumi bir teessür içinde toprağa tevdi edilmiş olan İstanbul Umumî Meclisi birinci Reis vekili Necip Serdengeçti'nin zevcesi, kardeşleri, kızı ve oğulları imzasiyle aldığımız mektupta merhum için samimî ve güzel bir cenaze merasimi tertip eden Vali ve Belediye Reisi Dr. Lûtfi Kırdara ve Belediye idaresine, merasime iştirak etmek, çelenk göndermek, ailevi gerek ziyaret suretiyle, gerekse mektup ve telgrafla tâziyet etmek lûtfunda bulunmuş olan Cümhuriyet Halk Partisi, İstanbul Umumî Meclisi, Ticaret Odası, Türkiye Eczacılar Cemiyeti ve diğer müesseseler reis ve âzalariyle bütün dostlara ve alâkadarane neşriyatından dolayı İstanbul matbuatına minnet, teşekkür ve hürmetlerinin bildirilmesi istenilmektedir.

MARMARA'da
Herkesi
Hiç görülmemiş yeni bir heyecan âlemine sürükliyen
NELSON EDDY ve JEANETTE MAC DONALD
ın muazzam hârikası
A Y DOĞARKEN
ANCAK 3 GÜN
Daha gösterilecektir.

Dillerde dolaşan
GRETA GARBO
nın âbidesi
GÜLMEYEN KADIN
TÜRKÇE SÖZLÜ
İkinci hafta
SON GÜNLERDEN
İstifade ediniz.
LEMDAR — MİLLİ
Ayrıca :
Afrikayı bütün dehşetiyle yaşatan
KARA GÜNEŞ

Yazan : Vicki Baum *Çeviren: Ha - Ça* No. 23

— Islandınız mı? diye sordu.

O derhal arabanın köşesine çekildi:

— Yok, hayır!. Teşekkür ederim.

Merkez parka kadar hiç konuşmadı. Sükût ağır ve eziciydi. Bir ara genç kadın:

— Satın aldığınız o güzel bardakları nereye bıraktınız? Diye sordu.

Thorp likör takımını bürosuna bırakmıştı:

— Büroma. Ben avukatım.Adım Mösyö Thorp'tur.

Nina başiyle küçük bir selâm işareti yaptı. Araba, 72 nci sokağa, Riversayd Drayv'a doğru ilerliyordu. Şimdi yağmur, yine aynı şiddette, hiç kesilmeden yağıyor, ve asfalt ışıklı bir denizi andırıyordu. Thorp:

— Hakikaten eve mi dönmek istiyorsunuz? diye sordu.

Nina şaşırmıştı:

— Ya nereye gidebilirim?

— İyi ama, böyle yağmurlu bir gecede yapılabilecek binlerce hoş şeyler var. Bar, sinema konser. Ama tabii kimse sizi beklemiyorsa?...

Thorp bu suali sorunca Nina birdenbire üzülmüştü; Erik'siz geçen dördüncü akşamıydı. Kısaca:

— Hayır, kimse beklemiyor.. dedi.

Thorp:

— O halde mesele yok, diye sevindi. İkimiz de ayni vaziyetteyiz demektir.

Nina arasıra ona bakıyor, açık başı ve ağzının iki yanlarındaki iki derin üzüntü çizgisiyle, onu çok yaşlı buluyordu. İstemediği halde ağzından kaçırdı:

— Tabii, böyle büyük bir şehirde bir çok yalnız adam vardır!

Thorp harareti tastik etti, ve iki kelime arası iki yanları ağaçlı Fildston caddesine sapmışlardı.

— Görüyorsunuz ya, işte geldik! Sizi evinize kadar getirmek vazifemdi..

Fakat doğrusu, bu hiç yakışık almıyor! Siz burada kalacaksınız! Yapayalnız! Hazin bir şey!.. Ben ötede yine yalnızlıktan boğulacağım. Beraber yemek yiyip, geceyi bir sinemada geçirsek?. Ne dersiniz? Gary Cooper'i sever misiniz?..

Binlerce Amerikalı gibi, Nina da Gary Cooper için deli oluyordu, bilhassa Gary ile Erik arasında bir benzerlik bulduğu için... Erik te uzun ve zayıftı, onun da yanaklarında iki derin çizgi vardı.

Nina safiyetle:

— Gary Cooper mi? O benim sevgilimdir, dedi.

Thorp, otomobillerin geçit beklediği bir dört yol ağzında, işaret fenerinin hafif ışığında, yüzünün, rüyadaymış gibi dalgın ifadesini yanlış anlamıştı. Ona yaklaştı, ve elini aradı; omuzu omuzuna değiyordu. Adeta coşmuştu:

— Anlaşıldı, beraber çıkıyoruz!

Nina birden geri çekildi, ve onu, kıracak şekilde değil, istemediğini açıkça gösterecek şekilde geri itti:

— Ne yapıyorsunuz? Ben evliyim.

Thorp, böyle küçük bir müşkülât karşısında duracak halde değildi:

— Bunun ne ehemmiyeti var! Aşağı yukarı hepimiz evliyiz; evlilik devam edebildiği kadar...

Sesi istemiyerek açılmıştı. Ve Nina bunun derhal farkına vardı:

— Sizi kırmak istemedim. Bana karşı çok nazik davrandınız, dedi.

İnmekle inmemek arasında tereddüt ediyordu. Thorp:

— İkimiz de evliyiz, ve bu akşam ikimiz de yalnızız! Görüyorsunuz ya, bu işte bir acayiplik var. Dedi.

Bu sözler Ninanın en hassas endişe ve üzüntüyle kanıyan bir yerine dokunmuştu.

Acele ac[illegible]e:

— Kocam bugün gece işinde çalışıyor, dedi.

Thorp susmuştu, fakat halinde bu hususta çok şeyler bilen bir adam edası vardı. Sonra birden bire kendisi de pek farkına varmadan konuşmağa başladı; kendinden, boş evinden, iki köpeğinden uzun uzun bahsetti:

— Uyuyamıyorum. Hafta sonları da ne kadar uzun!.. Öyle yalnızım ki... İşte sırf bunun için.. Hiç bir fena niyet beslemeden... Yalnız bir arkadaş; bir arkadaşlık...

Nina hiçbir cevap vermeden dinledi. Ona acıyordu, ve henüz biraz önce onu ittiğini düşündü.

Stev Thorp koca bir mahkemeyi topyekûn ağlatabilir, en barışmaz düşmanlar için bile anlaşma yolları bulabilirdi; fakat kadın avcılığında hiç bir tecrübesi yoktu. Bir başkası olsaydı evliliğini dikkatle gizler, Ninaya bir elmas yüzük, bir Florida seyahati vaadeder, ve onu ne yapar yapar içmeğe kandırırdı. Fakat işte sırf bütün bunları yapmadığı, her söylediği doğruymuş hissini verdiği, ve onun üzerinde merhamet uyandırdığı için, Nina ona bu kadar emniyet edebiliyordu: Brodley pansiyonunu çoktan geçmişler, fakat Nina otomobili durdurmamıştı. Kendisine safiyetle içini döken bir adamın, acı hatıralarını yarıda bırakarak, "teşekkür ederim. İşte evim!„ demek, ona kaba ve imkânsız gözüküyordu.

Yağmur durmuştu. Menekşeler uyuyor gibiydi. Thorp konuşmasını bitirdiği vakit, mendiliyle alnını sildi. Bedbaht ve yorgun gözüküyordu.

Nina ona baktı ve farkına varmadan dudaklarından:

— Peki, beraber yemek yiyip, geceyi sinemada geçiriyor muyuz?

Kelimelerinin döküldüğünü duydu. Kendi kendine şaşıyordu, fakat birisinin onu, yardıma çağırdığı için, sıcak bir memnuniyet hissi duyuyordu, ve hakikaten arkadaşının yüzünü, sonsuz bir sevinç ifadesi kaplamıştı.

Şehre dönmek üzere arabayı geri döndürdü: Grants Grat civarında, tanınmış, kibar bir lokantada yemek yediler, sonra Brodvey'de Gary Cooper'in filmi oynanan bir sinemaya gittiler. Thorp, gayet iyi davrandı, ve bütün gece çok memnundu.

Bahtiyarlık, diş ağrısından sonra duyulan hafiflik gibi, başka bir şeydir. Thorp artık, o bozulmuş evliliğinden gelen bütün üzüntülerinin sona erdiğini sanıyor; kendini biraz yorgun, fakat hafif ve serbest hissediyordu.

Daha sonra Nina'yı bir bara davet ettiği vakit, o nezaketle teşekkür etti. Otomobille yeniden Riversayd Drayv' boyunca, Fildston'a doğru gidiyorlardı. Thorp gülümsiyerek:

— Elinizi tutsam, bir terbiyesizlik olur mu acaba? dedi.

Nina da gülümsedi ve "zannetmediğini„ söyledi. Erik'i ve Gary Cooper'i düşünüyordu. Thorpun ise hiçbir şey düşündüğü yoktu, hattâ Lüsi'yi bile! Yalnız kendi nabzının hafif hafif Ninanın ellerinde attığını duyuyordu.

Nina eve geldiği vakit, bir sürprizle karşılaştı: Erik evdeydi! Odada dıvardaki küçük maymunlardan birinin altında duruyor, ve biraz dargın gözüküyordu.

Nina, aptalca, damdan düşer gibi:

— Ah, sen burada mısın? diye sordu.

O gözlerini kaldırmadan, kısaca cevap verdi:

— Öyle, galiba!...

Karışık bir iskambil falına bakıyordu.

Nina ona sarılmak istiyor, fakat bir türlü cesaret edemiyordu:

— Gece yarısından evvel geleceğini hiç ummuyordum.

— Sırf eve erken gelebilmek için Mösyö Sparg'ı boğazladım, leşini bodruma sakladım.. Halbuki sen evde yoksun.

Nina, onun hiç te dargın olmadığını, ancak şimdi anlıyabilmişti.

Erik, bir Fransız komedi artisti edasiyle sordu:

— Nerelerdesin, ey kadın!

— Sinemada. Bana sinemaya gitmemi yazmıştın da...

(Arkası var)

YENI NEŞRIYAT:

VARLIK — Bu fikir mecmuasının 188 inci sayısı Ankarada çıkmıştır.

İNANÇ — Denizli Halkevi dergisidir. 51 inci sayısı neşredilmiştir.

1939 HARBİ — Bu harbin kitabıdır. Türkiye - İngiltere ittifakı ile Büyük Britanya İmparatorluğundan bahis 146 sayfalık bir eserdir. İçinde bir haritası vardır. Yazarı Bu işlerde çok iyi bilen Mümtaz Faik Fenik'tir.

HARP CERRAHİSİ — İzmir Memleket hastanesi operatörü doktor Asil M. Atakam'ın muhtasar ve pratik eseridir. Pasif korunmada harp cerrahisi derslerinden mürekkeptir.

HİKAYE

DOKUZ YILDIZ

Yazan: Hüsniye Balkanlı

Nişanlandılar, bu hafta da düğünleri olacaktı. Fakat hâlâ o bu saadete inanamıyordu. Nerime, yüksek bir aileye mensup, iyi tahsil görmüş şık, güzel, bir zengin kızı idi. Kendisi ise mütevazı bir banka memuru.

Etrafında dönen bu kadar zengin mevki sahibi gençler arasında Nerimecik ona (Evet) demişti. Bu büyük bir kısmet ve talih idi ki, dokuz yıldızı saymak ona bu saadeti getirmişti.

Mehtaplı, mavi bir yaz gecesi idi. Birkaç samimî arkadaş Nerimelerin bahçesinde, ay ışığını, oymalı gölgelerle aksettiren ağaçların altında toplanmışlardı. Hep genç ve neşeli idiler, gülüyor, gevezelikler yapıyor; şen serçecikler gibi cıvıldaşıyorlardı.

Bir müddettenberi konuşulan sözlere karışmıyarak gökyüzünü seyre dalan şen dilâ Saniha takıldı:

— Gökyüzüne bakarak neler düşünüyorsun?

Sarışın bir genç:

— Şüphesiz Merih yıldızını tetkik ediyor! dedi.

Sevimli, esmer güzeli Muallâ atıldı:

— Hayır, hayır.. Ayın ne zaman inkıraz bulacağını hesaplıyor, üstündeki siyah lekeler çoğalıyormuş da..

* *

Genç kadın güldü:

— Evet, bundan üç tirilyon seksen beş milyon, dokuz yüz elli iki bin, iki yüz kırk üç sene, dört ay sekiz gün, üç saat, altı dakika, beş saniye sonra ay inkıraz bulacak. İnanmazsan yaşa da say..

— Yok canım heyetşinaslığa hevesim yok, ben sadece dokuz yıldız sayıyorum. Bunun ne demek olduğunu siz şüphesiz bilmezsiniz. Anlatayım: Dokuz akşam hiç atlamadan dokuz yıldız sayacaksınız. Fakat dikkat ediniz ki, bir saydığınız yıldızı, bir daha saymayasınız. O zaman habis ruhlar işe karışır, maksadınız hasıl olmaz. Dokuzuncu gece şöyle hülûsu kalble Allaha dua edeceksiniz: "Allahım, dokuz akşam saydığım dokuz yıldızın hâmisi, hürmetine benim kısmetim kim ve ne ise bu akşam rüyama girsin,, diyeceksiniz. O gece muhakkak rüyanızda istikbalinizi ve eşinizi görürsünüz.

Genç kız ve delikanlılar hep birden bağırdılar:

— Haydi biz de sayalım.

Muallâ bir hatip tavriyle söyledi:

— Arkadaşlar, bir fikir; dokuz akşam sonra gördüğümüz rüyaları burada anlatacağız, bu hoş bir eğlence olacak.

Hepsi el çırptılar ve bağrıştılar:

— Kabul., Kabul!.

Muallâ devam etti:

— Fakat herkes gördüğü rüyayı değiştirmeden, yalan katmadan söyliyecek (Parol donör.)

— Parol donör..

Nerimenin yanında oturan cüretkâr zabit genç kıza eğildi:

— İnşallah rüyanızda beni görürsünüz..

Bu temenniye hep gülüştüler, yalnız mahçup ve çekingen banka memuru Sedat, büzüldüğü köşede sarmıştı.

Dokuz akşam sonra yine ayni arkadaşlar, ayni ağaçların altında toplanmışlardı. Hepsi, sıra ile rüyalarını anlatıyor, genç dul tâbir ediyor, kahkahalar etrafı çınlatıyordu. Sıra Sedada gelmişti. O, hiçbir şey söylemek istemiyordu. Daima çekingenliğiyle alay eden arkadaşları onu zorluyorlardı: "Hayır Sedat, sen kaideyi bozamazsın, ne gördün ise söyliyeceksin,,

Bütün ısrarlara rağmen Sedat, o gece bir şey söylememişti. Fakat bu kurnaz insanların elinden kurtulmak mümkün değildi. Ne yapıp, ne edip birkaç gün sonra, o gece gördüğü rüyayı yakın bir arkadaşı öğrenmişti.

* *

Sedat o gece rüyasında Nerimeyi görmüştü,. fakat bu onun için o kadar ehemmiyetli bir şey değildi, o bu rüyayı her gece görüyordu, her gece Nerimenin hayali uykusunda da canlanıyordu. Çünkü o, bütün gün Nerimeyi düşünüyor, onu ümitsizce seviyordu.

Bu rüya o akşamki arkadaşlar arasında yayılmış, nihayet Nerimenin kulağına kadar gitmişti.

Sedat ilk zamanlar Nerime ile karşılaşmaktan, bu zengin kızının duydaklarındaki istifaflı tebessümü görmekten korkmuştu, Sedat bu düşüncesinde haklı idi. Başka bir zengin kız, olsaydı, şüphesiz böyle yapardı. Fakat Nerime doğru ve isabetli düşünürdü. Bu rüya üzerine nazarı dikkatini Sedada çevirmiş, onu iyice tetkik etmişti.

Bu zor anlaşılan adamın görünüşteki basitliğine rağmen, ruhunun ve kalbinin inceliğini anlamakta gecikmedi. Parası için yüzüne gülen herhangi seciyesi meçhul çapkının birinden ise, ahlâkından ve kalbinden emin olduğu Sedatla hayatını birleştirmekte tereddüt etmedi.

Genç dulun haber verdiği kısmet çıkmış, dokuz yıldız rüyası hakikat olmuştu.

Suriyede Vaziyet

(Baş tarafı 1 incide)

Londraya göre

Londra, 17 (A.A.) — Londranın resmî mahfillerinde bu sabah beyan edildiğine göre, Suriyedeki vaziyete karşı koymak üzere İngiliz hükümeti tarafından ittihaz edilen müsbet tedbirler hakkında Eden'in Avam Kamarasında söylediklerinden fazla bir şey öğrenilememiştir. O da lâzım gelen tedbirlerin İngiliz makamları tarafından alındığıdır. Almanların Suriyedeki faaliyetleri hakkında yalnız Kahireden malûmat alınmaktadır.

Suriye üslerinin Almanya tarafından kullanılması münasebetiyle hükümetin şiddetle hareket için verdiği karar Londrada ittifakla tasvip edilmiştir.

Londrada teyit edildiğine göre, Suriyedeki vaziyet hakkında telâşa düşmiye mahal yoktur. Vaziyet gözönünde tutuluyor. İngiliz konsoloslukları Suriyede kalmaktadır.

Almanların plânı

Londra, 17 (A.A.) — Diplomatik mahfillerin hemen hemen umumî kanaatine göre, Almanlar Suriyeyi Fransızların bir misafiri olarak değil bizzat kendi hesaplarına işgal etmekte ve keza Raşit Aliye yardım için değil fakat yine kendi hesapları na Irak'ı ele geçirmek fikriyle Musul üzerine yürümekte gecikmiyeceklerdir.

Oyle zannediliyor ki, Almanların plânı, mevsimden istifade ederek çöl olmıyan bütün mıntakaları şimdi işgal etmek ve daha müşkül mıntakalardaki hareketleri sonraya bırakmaktır. Binaenaleyh Şam ve Musul, İskenderiye ve Kahireden daha önce gelen hedeflerdir. Bu mıntakaların evelden işgali Süveyş kanalına karşı bir kıskaç hareketini de mümkün kılar. Fakat Mısır hududundaki ve Libyadaki vaziyetle şarkî Akdenizdeki umumî vaziyet de Almanların bu hususdaki kat'i plânları üzerinde müessir olabilir.

Maamafih İngilizler Almanların şarka hululüne mâni olmak mecburiyetindedir. Tüdmür, Şam ve Rayak'ın bombardımanları bu bakımdan mükemmel bir şeydir. Fakat kâfi değildir. Allenby'nin büyük talebesi eğer hareket serbesliğine ve icabeden vasıtalara malik olursa burada istediği harekât sahasını bulacaktır.

Halifax'ın temasları

Vaşington, 17 (A.A.) — İngilterenin Amerikadaki büyük elçisi Lord Halifax, dün akşam geç vakit Amerika Hariciye Nazırıyle görüşmüştür. Mülâkat esnasında Suriyedeki vaziyetin inkişafı bahis mevzuu olmuştur.

Hess Hâdisesi

(Baş tarafı 1 incide)

Şimdilik mühim harp esirinin bulunduğu yerin etrafında sıkı hâlâ muhafızlar beklemektedir. Hess'le görüşmekte olan Kirk Patrik'in Londraya döndüğü burada tekzip edilmektedir. Hakikat şudur ki, bu iş üzerinde hâlâ esrar perdesi kalkmamıştır. Muhtelif tahminlerin yürütülmesine devam edilmektedir.

Şu sırada Alman propagandasının bilâhara Hess'e atfedilmek üzere bazı mektuplar ve vesikalar imal etmekle çok meşgul olduğu ihtimal dahilindedir.

Alman Şeflerinin geçen cumartesi günü cereyan eden beklenmedik heyecanlı hâdise hakkında İngilizlerin ne düşündüğünü bilmek istedikleri âşikârdır. Fakat İngiliz makamlarının, Alman Şeflerinin merakını tatmin niyetinde olmadıkları o derece âşikârdır.

Hess'in tasavvurları hakkında tahminler

Lyon, 17 (A.A.) — Le Temps gazetesinin tahminine göre, Rudolf Hess'in firarı hakkında Alman mahfilleri tarafından verilen izahat hâdisenin bidayetinde ileri sürülen noktai nazarı teyit etmektedir. Bir taraftan Fransız - Alman münasebetlerinin salâha yüz tutmasına muhalif olan Hess Alman - Sovyet iktısadî bağlarından da memnun değildir. Hess vakit geçmeden plânını tatbik mevkiine koymak istemiştir.

Mısırda gördüğü terbiyeden tebarüz eylediği İngiliz sempatisinin bütün harp külfetlerini neticede İngiltere üzerine yüklıyecek olan bir Fransız - Alman işbirliği fikri ile çarpışmaması mümkün değildir.

Orta Şarkta Diplomasi ve Harp Faaliyeti

(Baş tarafı 1 incide)

Mısır hududuna kadar gelen Alman motörize kuvvetleri yalnız bu yoldan Mısırı istilânın pek kolay olmıyacağını anlamışlardır. Çünkü, İskenderiye üzerine yürüyebilmek için sahil boyunca ilerlemiye mecburdurlar. İngilterenin Akdeniz donanması ve donanmaya mensup deniz tayyareleri burada hâkim bir vaziyette bulundukca Alman kuvvetlerinin sol cenahı daima tehlikeye maruzdur. Tobruk'un şimdiye kadar işgal edilememesi, İngiliz donanmasının sahil müdafaasında büyük rol oynadığını isbat eden büyük bir misal olmuştur.

Almanların Şimalî Afrikada ugradıkları ikinci güçlük, cepheye malzeme, su, petrol ve mühimmat yetistirmektir. Almanlar, cephede bulunan kuvvetlere bütün bu malzemeyi tayyarelerle nakletmektedirler. Fakat tayyare ile cepheye su ve benzin vetistirmenin ne kadar pahalıya mal olacağı kolaylıkla tahmin edilebilir.

Sıcakları ve kum fırtınalarını da hesaba katınca, Almanların yalnız Libya cephesinden Mısırı istilâ teşebbüslerinin pek basit bir askerî hareket olmadığını anlamakta güçlük çekmeyiz.

Onun için Alman diplomasisi, erkânıharbiye için Süveysin şarkında da bir cephe hazırlamak vazifesini üzerine almıştır. Fransadan Suriyedeki hava üslerinden istifade edebilmek imtiyazını kazanmaları, Irak'ta Raşit Âli hükûmetine yardım temini, bu faaliyetin ilk semeresi olmuştur. Almanlar Irak'a gönderdikleri mütehassıslarla Irak ordusunu organize etmek ve hava kuvvetleri göndererek bu ordu yu takviye etmek emelindedirler.

İngiliz Akdeniz donanması, petrol ihtiyacını Irak'tan Hayfaya akan petrol sayesinde temin eder. Irak petrollerinin Almanların eline geçmesi, İngiliz donanmasını en mühim ihtiyaçlarından mahrum edebilir. Şüphesiz donanmanın ihtiyat depoları mevcuttur. Fakat Suriye hava üslerinden istifade edecek Alman hava kuvvetleri, Hayfayı İngiliz donanması için istifade edilemiyecek bir hale getirebilir. Ayni zamanda Girit ve Kıbrıs üslerini de İngiliz donanması için tehlikeli bir vaziyete düşürebilir. İngiliz donanmasına vurulacak bu darbelerle, onun Simalî Afrika sahillerindeki faaliyetlerine de zarar verilebilir.

* *

Şimdi Alman diplomasisi, Propaganda Nezaretinin de yardımı ile Filistin, Maverayi Erdün üzerinde de işlemiye başlamıştır. Bu faaliyet Alman erkânıharbiyesine Süveysin şarkında da yardımcı bir kuvvet hazırlamak gayesini takip etmektedir.

İngiltere bu tehlikeyi sezdiği içindir ki, derhal Suriyedeki hava üslerini bombardıman etmiye başlamıştır. Filistinde bulunan kuvvetler de bu Alman hazırlığını akamete uğratacak tedbirler almakla meşguldür. İngiliz diplomasisinin Orta Şark Kumandanlığiyle elele vererek bu Alman siyasî ve askerî taarruzuna muvaffakıyet için zaman ve imkân vermiyeceğine şüphe yoktur.

Matsuoka, Sovyet Elçisiyle Görüştü

Tokyo 17 (A.A.) — Domei ajansına göre, Tokyo'daki Sovyet büyük elçisi dün öğleden sonra Japon Hariciye Nazırı Matsuoka ile 20 dakika görüşmüştür.

Matsuoka müteakiben Alman iktisat heyetinin reisi Helmuth Wolthat'ı kabul etmiştir.

Amerikada İngiliz Pilotları Yetiştirilecek

Nevyork, 17 (A.A.) — Yüksek bir Amerikan memurunun bugün bildirdiğine göre, İngiltere hükûmeti Birleşik Amerikada birkaç sivil tayyare mektebi açacaktır. Bu mekteplerde okuyacak talebe, Enternasyonal ihtilâtlara meydan vermemek için Amerikaya sivil gelecektir. Mekteplerde Amerikan tayyareleri kullanılacak, fakat öğretmenlerin ücretini İngiltere verecektir.

İtalya Kralı Çetine'de

Roma, 17 (A. A.) — İtalya Kralı dün Karadağın merkezi olan Çetine'yi ziyaret etmistir.

İngiliz - Yunan Dostluğunu Bozmıya Çalışıyorlarmış

Londra 17 (A.A.) — "Reuter,, Almanların Büyük Britanyayı dünyanın ve bilhassa Yunanistanın nazarında itibardan düşürmek arzusiyle Okyanus haber servislerinin yaydığı yeni bir masal uydurdukları görülmektedir. Bu masala göre, evvelce Atinada İngiliz elçisi olarak bulunmuş olan Sir Mihael Palairet Filistine gitmiş ve istikbalde İngiltere ile Yunanistan arasında bütün mu haberatın Londradaki Yunanistan elçiliği vasıtasiyle yapılacağını bildirmiştir.

Bu masalda hakikati ifade eden bir tek kelime mevcut olmadığı Londradan bildirilmektedir. Yunanistan İngilterenin müttefikidir ve İngiliz hükûmetiyle meşru Yunan hükûemti arasında pek tabiî olarak normal diplomatik münasebetler idame edilmektedir.

Fransada

(Baş tarafı 1 incide)

Eden'in Avam Kamarasındaki beyanatı ve Suriye tayyare meydanlarının Ingiliz tayyareleri tarafından bombardımanı, Fransanın hâlâ bir Anglo - Sakson tecavüz fikri olarak telâkki etmek ten imtina eylediği hususata in zimam etmiştir.

Mareşal Petain'in beyanatı, her türlü nifaka düşman olan Fransanın noktai nazarını mükemmel bir tarzda ifade eylemektedir.

Fransızlara göre

Clermont-Ferrand 17 (A.A) — "Ofi,, Mareşal Petain'in Fransız - Alman müzakereleri hakkındaki mesajı gazeteleri nilk sayfalarında büyük başlıklarla neşrolunmuştur. Bugünkü Fransız basınının başlıca mevzuunu da bu mesaj teşkil etmektedir.

Effort gazetesi diyor ki:

Hitler - Darlan mülâkatından sonra Mareşal Petain'in Fransız milletine yaptığı hitabenin ehemmiyeti hiç kimsenin gözünden kaçamaz. Mareşalin kısa ve veciz olan bu hitabesi bütün tefsirleri susturacak, bütün tereddütleri izale edecek ve bütün meraklara cevap verecek, ümidleri sabırlı yapacaktır. Amiral Darlan Fransız devlet reisi ile tam mütabık olarak Hitlerle müzakere etmiştir. Hiç bir fesatcılık artık mümkün değildir. Montoire siyasetine ve vaitlere sadık bulunan Mareşal müzakerelerin tam olarak neticeleninciye kadar devam edeceğini söylemistir. Hiç kimsenin şüpheye ve münakaşaya hakkı yoktur. Fransa yeni Avrupa nizamında büyük devlet vazifesini görecektir. Sansları tartmak mevzuubahs değildir. Bu şu demektir ki şans ayağımıza gelmistir. Hem de ne şans... Büyük bir Avrupa ve müstemleke devleti olarak kalmak şansı.

Kısalığına rağmen Mareşalın hitabesi milli duygularımıza sabırsızlıkla beklenen ilk temaslardan sonra kat'iyet ufuklarını açmıstır.

Fransız radyosu İngilizlere cevap veriyor

Vichy, 17 (A. A.) — "Ofi,, : Fransız millî radyosu, Mareşal Petain'in evvelki akşam söylediği nutuk hakkında aşağıdaki tefsiri yapmıştır:

Fransızlar, "şeref ve millî menfaat yollarında,, ibaresini hatırlarında tutsunlar. Verdun galibi için şerefin ne demek olduğu malûmdur: Ve hiçbir ecnebiye, her kim olursa olsun, bu noktada bize diğerleri için daha faydalı olabilecek dersler vermesine müsaade edemeyiz. Şeref, — İngiliz radyosu gücenmesin — Merselkebir'e giderek daha sekiz gün evvel silâh arkadaşlığı edenleri, uzun harp aylarında kayıtsız ve şartsız olarak yardım etmiş olanları katliâm etmek değildir. Şeref, Dakar'a karşı taarruzda ekseriyeti hüsnüniyet sahibi olan, fakat muhterislerin sevk ve idaresi altında bulunan Fransız iftirakçılarına müzaheret etmek de değildir. Şeref, Alman askerlerinin her türlü harekât sahasından uzakta Fransız müstemleke İmparatorluğundan parçalar koparmak da değildir.

Fransız radyosu müteakiben, şunu ilâve eylemiştir:

Fransayı harbe sokan İngiltere olmuştur. Yardımını birkaç tayyare filosu ile on tümene inhisar ettirmiş ve katî muharebe ânında da kıtalarını Dunkerqueden vapurlara almıştır. Çünkü İngiliz menfaati bunu icap ettiriyordu.

Fransız radyosu sözlerini şöyle bitirmektedir:

Fransanın menfaati hiç nazarı itibara alınmış mıdır? Artık ancak bunu düşünmek zamanı gelmemiş midir?

Kral Pierre Diyor ki

Yugoslav Birliği Asla Kırılamaz

Orta şarkta bir yer 17 (A.A) — Yugoslavya Kralı Piyer, orta şarkta bir yerde Röyter ajansına verdiği bir mülâkatta şöyle demiştir :

"Düşman Sırp, Hırvat ve Slovenlerin birliğini kırmıya asla muvaffak olmıyacaktır. Müsavi olmadığı kadar da kısa olan mücadelede mağlûp olduk.., Fakat milletimizin şerefini kurtardık. Şu anda herkesin duyabilmesi için yüksek sesle şunları söylemek arzu ediyorum: Düşmanlarımız milletime karşı hattı hareketlerinde insaniyet kaidelerini ihlâl etmemeğe dikkat etsinler.

Yugoslav hükûmetinin protestosu

Londra 17 (A.A.) — Yugoslavya hükûmeti, müstakil bir Hırvat devleti kurmak iddiasında bulunan mihverin hareketini siddetle protesto etmiştir.

Londradaki Yugoslavya elçisi İngiltere Hariciye Nezaretine bu protestonun metnini tevdi etmiştir.

Amerikada

(Baş tarafı 1 incide)

Endişe veren sebepler

Vasington 17 (A.A.) — Hariciye Nazırı Hull gazetecilere yaptığı beyanatta demiştir ki:

"Hariciye Nezareti, Almanya ile Fransa arasında daha sıkı bir işbirliğinin Amerikayı endişeye düşürdüğüne dair dün Roosevelt tarafından yapılan beyanatı tamamiyle muhik göstermeğe kâfi vakalara muttali olmuştur.

Leahy geri çağırılacak

Vasington 17 (A.A.) — Londrada çıkan Star gazetesi diyor ki: Vasington'daki kanaate göre Amerikanın Vichy'deki büyük elçisi Amiral Leahy geri çağırılacaktır. Martinique işe ve tıbbî müstahzarat bakımından tamamiyle Amerikaya tâbi olduğundan Amerikanın elinde Fransaya karşı oynanacak mükemmel kozlar bulunuyor demektir.

Bahriye nazırının nutku

Nevport, (Rhodo adası) 16 (A. A.) — Amerika Bahriye Nazırı Albay Knox, Bahriye ve Harbiye Kolleji talebelerine diploma tevzii merasiminde şu beyanatta bulunmuştur:

"Dünya, ileride diğer bir Hitler çıkmasına mâni olmak için harekete geçmelidir. Orta halli insanların mukadderatını durmadan salaha doğru götürmek hakkımızı, bu hakkı muhafaza etmek için müdafaa harplerinde kendimizi yıpratmak pahasına da olsa, muhafaza etmek niyetindeyiz.

Dünya tarihinde her zaman, dünyada hâkim olmak fikriyle sarhoş olan bulunmuştur. Sezarlar, Napolyonlar ve Hitlerler gelmiştir. Ve safdil bir dünya bunların hepsini sonuncu zannetmistir.

Gönderilen malzemenin İngiltereye teslimini temin edip etmiyeceğimi bana sorarsanız cevabım sarahatle "evet,, tir..,

Bunu temin için ne gibi bir usule müracaat edeceği sualine karşı da Albay Knox şu cevabı vermistir:

"Muhakemenizi siz isletiniz. Geçen harpte tek bir tehdit karşısında bulunuyorduk: Denizaltılar. Simdi üc tehditle karsılasmış bulunuvoruz: Denizaltılar, korsan gemileri ve tayyareler..,

Gazeteciler toplantısında

Vasington, 17 (A.A.) — Roosevelt dünkü gazeteciler toplantısında söyle demistir:

"Beynelmilel şartlar, Fransız milletine yaptığım hitabın daha ziyade tesrihine imkân vermiyecek kadar ağırdır.,,

Roosevelt, cok farazî addettiği bazı suallere cevap vermekten imtina eylemistir. Bu sualler arasında "Vichy'deki Amerikan Büyük Elcisi Amiral Leahy'nin geri cağrılıp cağrılmıyacağı,, hakkındaki sual de vardır.

Gazeteciler, Reisicümhurun Fransız milletine olan hitabının Vichy hükûmetine yapılmadan doğrudan doğruya millete mi yapılmış olduğunu sordukları zaman, Roosevelt hevanatının izahtan müstağni olduğu cevabını vermistir.

Sovyetlerin protestosu

Vasington, 17 (A.A.) — Sovyet hükûmeti, Arjantin ve Uruguay'dan Rusyaya ait gelen ve transit olarak Birleşik Amerikadan geçmekte olan yün ve deri hamulesinin Sanfransisco'da alıkonulmasını Birleşik Amerika nezdinde protesto etmiştir.

Kolonya ve Ren'deki Hedefler Bombalandı

Londra, 17 (A.A.) — "Tebliğ" Düşmanın bu gece büyük Britanya üzerindeki faaliyeti büyük bir mikyasta olmamıştır. Orta Ingilterede bazı yerlerle doğu - cenup ve doğuda biribirinden uzak yerlere bombalar atılmıştır. Orta Ingilterede yangın ve infilâk bombaları bir miktar hasara sebep olmuştur. Bir miktar ölü ve yaralı vardır. Başka yerlerde pek az zayiat ve hasar mevcuttur.

Almanya üzerinde

Londra, 17 (A.A.) — Londrada salâhiyetli kaynaktan öğrenildiğine göre, Cumayı Cumartesiye bağlıyan gece, bombardıman servisine mensup tayyareler Kolonyada ve Ren'deki hedeflere taarruz etmişlerdir.

Alman tebliği

Berlin, 17 (A.A.) — "Tebliğ" Bir Alman denizaltısı cem'an 33.612 tonluk 5 Ingiliz gemisini batırmıştır. Alman hava kuvvetleri de ceman 16.000 tonluk üç düşman gemisini tahrip etmiştir. Diğer iki gemiye de tam isabetler kaydedilmiştir.

Afrikada

(Baş tarafı 1 incide)

Alman tebliği

Berlin, 17 (A.A.) — "Tebliğ,, Afrikadaki Alman kuvvetlerine mensup keşif müfrezeleri Tobruk civarında muvaffakıyetli hareketlerde bulunmuştur. Bir miktar esir alınmıştır. Sollum'a ve Capuzzo kalesine giren İngiliz kuvvetleri bir mukabil hücum neticesinde sarka doğru tardedilmiştir. Sollum, Capuzzo kalesi ve diğer bütün mevziler tekrar mihver kuvvetlerinin elinde bulunmaktadır.

Av tayyarelerimiz Tobruk'taki tesisatı muvaffakıyetle bombardıman etmislerdir. Alman hava kuvvetleri 15 - 16 mayıs gecesi ve dün Malta'da tayyare meydanlarına ve diğer askerî tesisata muvaffakıyetle hücum etmişlerdir.

İtalyan tebliği

Roma, 17 (A.A.) — "Tebliğ,, Şimali Afrikada mühim kuvvetlerle Sollum cephesinde taarruza geçen ve keşif kollarımıza karşı bidayette bazı muvaffakıyetler elde eden düşman Italyan ve Alman kuvvetlerinin mukabil taarruzu neticesinde ricat etmektedir. Kıtalarımız düşmanın geride bıraktığı fakat mevzilerini muannidane bir surette muhafaza etmiş olan Italyan ileri karakolları ile irtibatı yeniden tesis etmiştir. Düşmana mühim zayiat verdirilmiştir. Alman ve Italyan tayyareleri müttefik kıtaların muvaffakıyetine müessir surette âmil olmuşlardır.

Tobruk mıntakasında birkaç küçük kale kıtalarımız tarafından zaptedilmiştir.

Reuter'e göre

Londra, 17 (A.A.) — Reuter Ajansının diplomatik muharriri yazıyor:

Sollumun istirdadı cesaret verici mahiyettedir. Sollum haddi zatında bir şey ifade etmez. General Wavell isterse kuvvetlerini buradan çekebilir veya şimdi elde ettiği muvaffakıyeti istismar ederek daha da ileri gidebilir. General Wavell çöl muharebelerinde öyle bir ustalık göstermiştir ki, projeleri hakkında evvelden, fikir beyan etmek mânasız olmuştur. Wavell Alman ileri hareketini büyük bir muvaffakıyetle durdurmuşa benziyor. Düşman zayiatının mühim olması da muhtemeldir.

Diğer taraftan Tobruktaki kuvvetler de zırhlı müfrezelerinin mütemadi akınları ile kâfi derecede hırpalanmıştır. Ingiliz tayyareleri düşmanın mühim bütün takviye ve işe kollarını vurmuştur. Bu muvaffakıyetlerin mânevî tesiri Mısırda, Suriyede de çok hayırlı olacaktır. Fakat işin asıl mühim tarafı, Almanların Mısır hududundaki tazyiklerini idame etmek isterlerse çok daha büyük gayretler sarfetmeğe mecbur kalacaklarıdır.

Ingiliz denizaltıları ve tayyareleri, Libyaya gitmek üzere son zamanlarda Akdenizden geçen düşman nakliye vapurlarını en ağır zayiata uğratmışlardır. Bilhassa şimdi Suriye ve Irak için Almanlar yeni bir gayret sarfedeceklerse, bu zayiatın tesiri hattâ Alman kaynaklarında bile kendini hissettirecektir.

Cebelitarık'a Harp Malzemesi Gönderildi

La Linea, 17 (A.A.) — "Ofi,, Büyük bir Ingiliz gemisi dün sabah Cebelitarık'a mühim miktarda harp malzemesi boşaltmıştır

İrak Harbi

(Baş tarafı 1 incide)

Tayyarelerimiz bir çok keşif uçusları yaptıktan sonra üslerine dönmüşlerdir. Sineldeban tayyare meydanına bombalar atılmıştır. Bir düsman tayyaresi düşürülmüştür. diğer müteaddit düşman tayyaresi yerde tahrip olunmuştur.

Tayyare meydanının diğer kısmı ağır hasara uğratılmıştır. Müteaddit yangınlar çıkmıstır Bu yangınların ziyası kilometrelerce uzaktan gözüküyordu.

Düşman tayyareleri hükûmet merkezimizin ve memleketin diğer mıntakaları üzerinde keşif uçusları yapmışlardır. Bombalar atılmış, fakat az mühim hasarlar olmustur.

İrak'ın Moskova elçiliği

Kahire 17 (A.A.) — Bağdat'tan öğrenildiğine göre, Raşit hükûmeti, bütün siyasî mahkûmları tahliye etmistir. Bunların arasında eski Basvekil Hikmet Süleyman da vardır. Hikmet Süleyman simdi İrak'ın Moskova elçiliğine tayin edilmistir.

Tass'ın bir tekzibi

Moskova, 17 (A.A.) — "Ofi,, Tass ajansı. Sovyet hükûmetinin Irak hava kuvvetlerine Sovyet gönüllülerinin kaydına müsaade etmiş olduğuna dair Bağdat radyosu tarafından verilen haberin tamamiyle uydurma olduğunu beyana mezundur.

Mareşal Fon Blumberg'in oğlu öldü

Kahire, 17 (A.A.) — Gayet emin bir membadan öğrenildiğine göre, Alman Maresali Von Blomberg'in oğlu evvelki gün Irak'ta cereyan eden harekât esnasında ölmüstür. Irak'lılara yardım etmek üzere hava yoliyle giden Alman heyeti arasında Maresalin oğlunun da bulunduğu anlasılmaktadır.

İran ticaret heyeti

Beyrut, 17 (A.A.) — "D.N.B.,, Bağdattan öğrenildiğine göre, İran hükûmeti Irak'la iktısadî münasebetlerinin arttırılması için müzakerelerde bulunmak üzere Bağdada bir ticaret heyeti göndermiştir.

Harp malzemesi sevkiyatı

Ankara, 17 (Radyo gazetesi) — Müstakil Fransız ajansı, Irak'a tayyarelerden başka 800 ton kadar da harp malzemesi geçirildiğini haber vermiştir.

Avustralya Başvekili muavininin beyanatı

Sydney, 17 (A.A.) — Avustralya Başvekâlet Vekili Fadden şu beyanatta bulunmuştur:

"Irak'taki vaziyetin bidayette ümit edildiği kadar süratle aydınlanmadığı maalesef âşikârdır. Her ne kadar askerî harekât İngiliz kuvvetlerinin lehine inkişaf etmekte ise de, Raşit Âli taraftarları az bile olsa Almanyadan bir miktar yardım gönderilmesine müsait bulunacak kadar uzun müddet mukavemet etmişlerdir.

İmparatorluk efkârı umumiyesi, İngiltere hükûmetinin hattâ Suriye toprakları üzerinde dahi olsa Alman tayyarelerine karsı katî bir harekete geçmek hususunda verdiği kararı muhakkak surette tasvip edecektir. Müstacel ve şiddetli tedbirler alınması âşikâr bir surette istenilmektedir.

Suriye makamlarının Alman tayyarelerinin Irak'a müdahalesini kabul etmelerinin Vichy hükûmetinin emriyle olduğu şüphesizdir. Bu ise bir isarettir. Alman tazyikına karşı Fransız hükûmetinin simdiye kadar idame ettiği mukavemetin acınacak bir tarzda gevşemesi üzerine, ileride daha vahim alâmetlere şahit olabiliriz.

Şüpheye az yer bırakan gayri resmî haberlere göre, Vichy'nin yaptığı tarizler, Almanların muhasamatı Orta Sarka ve Simali Afrikaya genisletmek hususundaki projelerinden Fransanın mühim bir ölçüde cürüm ortağı olacağını göstermektedir.

Sovyet Rusyada

(Baş tarafı 1 incide)

Mezkûr tamime, bundan böyle memnu yerleri ve mıntakaları gösteren bir liste ilâve edilmiştir. Bu listede bilhassa Arkangelsk, Murmansk ve Leningrad mıntakalariyle Kareli Berzahı, Estonya, Letonya ve Litvanya Sovyet Cümhuriyetleri, Beyaz Rusya ve Ukranya Cümhuriyetlerinin garp toprakları, Kief, Moldavya Cümhuriyeti, Karadenizin muhtelif limanları, Kırım, Bakû petrol havzası ve Siberyanın muhtelif yerleri vardır.

Faşist Partisi Direktuarı Toplandı

Roma 17 (A.A.) — "Stefani,, Faşist partisinin millî direktuarı dün parti sekreterinin riyasetinde toplanmıştır.

Her biri ayrı bir nefis sanat eseri olan

KÜTAHYA AZIM ÇİNİ FABRİKASI

Vazo, saksı, duvar tabağı; Ev ve apartıman iç ve dış tezyinatına mahsus pano, ulama, banyo plâkları, izolâtör, ve muhtelif çini tipleri . . .

TOPTAN - PERAKENDE

Beyoğlu - İstiklâl Caddesi Asmalı Mesçit Müeyyed Sokağı No: 4/1

Kütahya azim çini fabrikası satış yeri

BİR HAKİKAT! Sayın Müşterilerimizin Nazarı Dikkatine

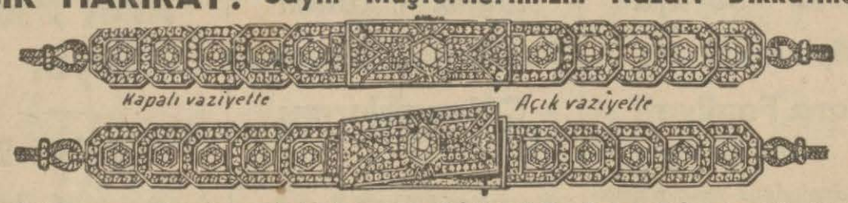

Pırlantalı ve elmaslı saat demek, bir kelime ile SİNGER SAATİ demektir. Çünkü:

Pırlantalı ve elmaslı saatlerin bütün hakiki evsafı meşhuru âlem olan SİNGER saatlerinde toplanmıştır. Bunun için: Saat alacağınız zaman. tereddütsüz SİNGER saati almalısınız ve saatin üzerindeki SİNGER markasına, müessesemizin adresine dikkat etmeniz lâzımdır.

Modayı takip eden her asrî kadın için kıymetli taşlariyle ve nefis işlemesiyle hakikaten nazarı dikkati celbeden böyle bir harikulâde SİNGER saatine sahip olmak âdeta bir saadettir.

SİNGER SAATİ Hoşa Gidecek En Makbul ve En Güzel **HEDİYELİKTİR**

No. 82 - A 200 Elmas ve 11 pırlantalı 500 Lira, EMSALLERİ GİBİ 15 SENE GARANTİLİDİR.

Dikkat: Singer saatleri İstanbulda yalnız Eminönü merkezindeki mağazamızda satılır. İstanbulda şubemiz yoktur. Adres: SİNGER SAAT Mağazaları, İstanbul Eminönü, No. 8

BAYILANLAR, ÇARPINTI VE SİNİR BUHRANI ÇEKENLER

NEVROL CEMAL

DEN 20 DAMLA ALINCA SİNİRLERİ YATIŞIR. DERHAL FERAHLARLAR.

Bir Bayan Aranıyor

Mağazamızın satış işlerinde istihdam olunmak üzere münevver ve ecnebi lisanı bilen bir Bayana ihtiyaç vardır. Şahsen müracaat kabul edilmez. Talip olanlar tahriren müracaat etmelidirler. Teklif mektuplarında tercümeihal ile haklarında referans alınabilecek zevatın adreslerini bildirmeleri lâzımdır.

Beyoğlu : İstiklâl caddesi DEKORASYON Mağazası

Devlet Denizyolları İşletme İdaresi İlânları

Van İşletmemizde münhal bulunan göl vesaiti için motör makinisti alınacaktır. Talip olanların şeraiti anlamak üzere mevcut vesaikleriyle birlikte Umum Müdürlüğümüz Zat İşleri Şubesine müracaat etmeleri lüzumu ilân olunur. (3892)

Ankara Valiliğinden :

1 — Ankara - Gölbaşı - Haymana - Polatlı - Sivrihisar hududu yolunun 48 + 800 — 64 + 800 üncü Klm. leri arasında (16) Klm. re tûlünde yeniden inşa olunacak tesviyei türabiye, şose ve sınaî imalât işi 22.5.1941 pazartesi günü saat 15.30 da Vilâyet Daimî Encümeninde ihalesi yapılmak üzere kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konulmuştur.

2 — Keşif bedeli (283380) lira (90) kuruş ve muvakkat teminatı (15085) lira (24) kuruştur.

3 — Taliplerin :

A — Muvakkat teminat mektup veya makbuzlarını,

B — Ticaret Odası vesikasını,

C — En az (70000) liralık bu kabil şose işi yapmış olduklarını isbat edecek vesikalarını, talip mühendis veya fen memuru olmadığı takdirde, bu kabil bir fen adamı ile işin nihayetine kadar teşriki mesai edeceklerine dair noterlikten musaddak vesikalarını bir istidaya raptederek ihale gününden en az (3) gün evvel Vilâyete müracaatla bu vesaiklerine müsteniden alacakları fenni ehliyet vesikasını hâmilen ihale günü (14. 30) a kadar 2490 sayılı kanun hükümlerine tevfikan hazırlıyacakları teklif mektuplarını Daimî Encümen riyasetine tevdi etmeleri.

4 — Bu işe ait keşif ve şartnameleri her gün Nafia Müdürlüğünde görebilecekleri. (2401) (3406)

Devlet Demiryolları ve Limanları işletme idaresi ilânları

Muhammen bedeli (11000) lira olan 1 adet Dizel Motörü (16.6.1941) Pazartesi günü saat (15) on beşte Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından kapalı zarf usuliyle satın alınaraktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (825) liralık muvakkat teminat, kanunun tayin ettiği vesikalarla tekliflerini muhtevi zarflarını ayni gün saat (14) on dörde kadar komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (3796)

Ankara Valiliğinden :

1 — Ankara - Kayaş - K. kale yolunun 14 + 400 — 26 + 400 cü kilometreleri arasında yeniden inşa olunacak 12 kilometre tûlündeki tesviyei türabiye, sınaî imalât ve şose inşaatı 22.5.941 tarihine rastlıyan pazartesi günü saat 15,30 da Vilâyet Daimî Encümeninde ihalesi yapılmak üzere kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konulmuştur.

2 — Keşif bedeli (243010) lira (54) kuruş muvakkat teminatı (13400) lira (53) kuruştur.

3 — Taliplerin :

a — Muvakkat teminat mektup veya makbuzlarını,

b — Ticaret Odası vesikalarını,

c — En az 70 bin liralık bu kabil şose işi yaptıklarını isbat edecek vesikalarını, talip mühendis veya fen memuru olmadığı takdirde, işin sonuna kadar bu kabil bir fen adamiyle teşriki mesai edeceklerine dair noterlikten musaddak vesikalarını bir istidaya raptederek ihale gününden en az üç gün evvel Vilâyet makamına müracaatla bu vesaike müsteniden alacakları fenni ehliyet vesikasını hâmilen ihale günü saat 14,30 za kadar 2490 sayılı kanun hükümlerine tevfikan hazırlıyacakları teklif mektuplarını Daimî Encümen Reisliğine tevdi etmeleri.

4 — Bu işe ait keşif ve şartnameyi her gün Ankara Vilâyeti Nafia Müdürlüğünde görebilecekleri. (2402) (3408)

İstanbul Kız Lisesi Müdürlüğünden:

19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramını kutlulamak üzere bütün talebenin spor kıyafetleriyle 19 Mayıs pazartesi günü saat 8.30 da okulda bulunmaları ilân olunur. (3822)

OSMANLI BANKASI

TÜRK ANONİM SİRKETİ

TESİS TARİHİ 1863

Statüleri ve Türkiye Cümhuriyeti ile münakit mukavelenamesi 2292 Numaralı 10/6/1933 tarihli kanunla tasdik edilmiştir. (24/6/1933 tarihli 2435 Numaralı Resmi Gazete)

Sermayesi: 10.000.000 İngiliz Lirası

İhtiyat Akçesi: 1.250.000 İngiliz Lirası

Türkiyenin Başlıca Şehirlerinde

PARİS, MARSİLYA ve NİS'de

LONDRA ve MANCESTER'de

MISIR, KIBRİS, YUNANİSTAN, İRAN, IRAK, FİLİS. TİN ve MAVERAYİ ERDÜN'de

Merkez ve Şubeleri

YUGOSLAVYA, ROMANYA, YUNANİSTAN, SURİYE, LÜBNAN

Filyalleri ve bütün Dünyada Acenta ve Muhabirleri vardır.

Her nevi Banka Muameleleri yapar

Hesabı carî ve mevduat hesapları küşadı.

Ticarî krediler ve vesaikli krediler küşadı.

Türkiye ve Ecnebi memleketler üzerine keşide senedat iskontosu.

Borsa emirleri.

Esham ve tahvilât, altın ve emtaa üzerine avans.

Senedat tahsilâtı ve saire

En yüksek emniyet şartlarını haiz kiralık Kasalar Servisi vardır.

Piyasanın en müsait şartlarile (kumbaralı veya kumbarasız) tasarruf hesapları açılır

ÇOCUĞUNUZA VERECEĞİNİZ EN GÜZEL HEDİYE

Çocuk Ansiklopedisi

Her Çocuk babası, çocuğuna kıymetli bir hediye vermek ister. Fakat bu hediyeyi seçmekte güçlük çeker. Biz, sizi bu müşkülden kurtarıyoruz ve çocuğunuza bir Çocuk Ansiklopedisi hediye etmenizi tavsiye ediyoruz:

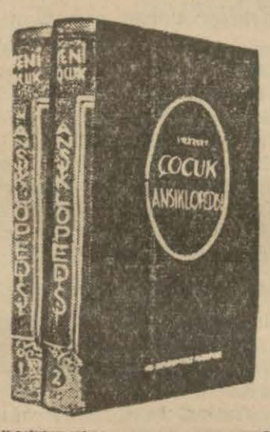

Çünkü: Çocuk Ansiklopedisi çocuğun mektepte mektep dışında, hattâ mektepten sonra muhtaç olduğu en kıymetli eserdir.

Çünkü: Her hediye kırılıp kaybolabilir, veyahut unutulabilir. Fakat Çocuk Ansiklopedisi, çocuğun hayatı üzerinde tesir yapacak ve bütün hayatınca iz bırakacak bir eserdir.

Çünkü: Çocuk Ansiklopedisi bütün dünya çocuklarına yılbaşı ve bayram hediyesi olarak en çok verilen eserdir.

Çünkü: Çocuk Ansiklopedisi çocuğunuza faydalı ve bilgili bir arkadaş vazifesini görür. Ona boş saatlerinde hocalık ve arkadaşlık eder.

TAN Neşriyat Evi
Istanbul

Adres: İstanbulda TAN Matbaası

Çocuk Ansiklopedisi iki ciltir. Mükemmel şekilde teclit edilmiş olarak iki cildi birden (7) liradır.

Talebe ve muallimlere tenzilâtlı (6) liraya verilir.

TÜRKİYE CÜMHURİYETİ

ZİRAAT BANKASI

Kuruluş Tarihi : 1888

Sermayesi: 100,000,000 Türk Lirası

Şube ve Ajans adedi : 265

Ziraî ve ticarî her nevi banka muameleleri

Para Biriktirenlere 28,800 Lira İKRAMİYE VERİYOR

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

4	Adet	1.000	Liralık	4.000	Lira
4	"	500	"	2.000	"
4	"	250	"	1.000	"
40	"	100	"	4.000	"
100	"	50	"	5.000	"
120	"	40	"	4.800	"
160	"	20	"	3.200	"

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasiyle verilecektir. Kur'alar senede 4 defa, 11 Eylül, 11 Birincikânun, 11 Mart ve 11 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

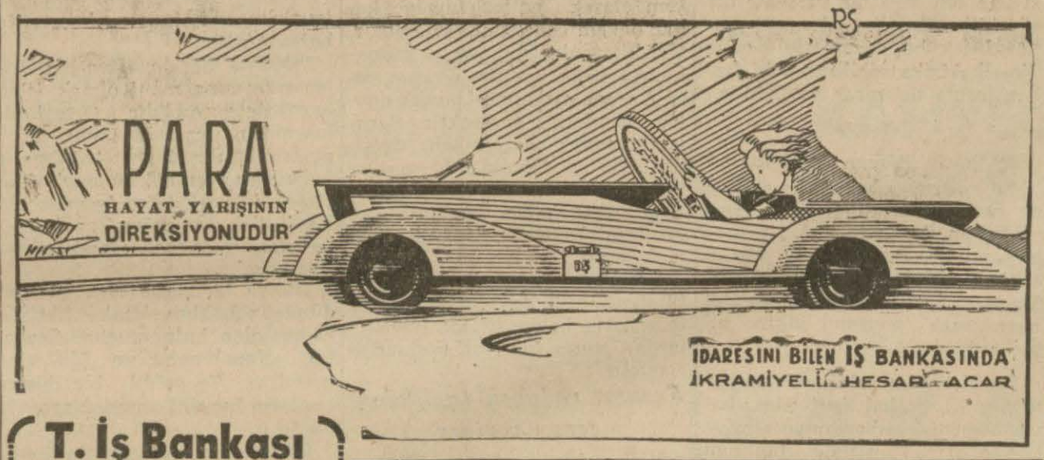

T. İş Bankası

Küçük Tasarruf Hesapları 1941

İKRAMİYE PLÂNI

Keşideler 4 Şubat, 2 Mayıs, 1 Ağustos, 3 İkinciteşrin tarihlerinde yapılır.

1941 İkramiyeleri

1	adet	2000	Liralık	=2000.—Lira
3	"	1000	"	=3000.— "
2	"	750	"	=1500.— "
4	"	500	"	=2000.— "
8	"	250	"	=2000. "
35	"	100	"	=3500.— "
80	"	50	"	=4000.— "
300	"	20	"	=6000.— "

KAYIP: 1334 senesinde hizmetinde bulunduğum İstanbul askerî sansür dairesinden almış olduğum askerlik terhis tezkeremi kazaen zayi eyledim, yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur. — **Ayasofyanın Yerebatan mahallesinden Mehmet Halit oğlu Abdürrahman Sami 315 doğumlu.**

ZAYİ MÜHÜR — Divanı Muhasebat İstanbul mutemetliğine mahsus mühür kazaen zayi edilmiştir. Bulan Eminönü yolcu salonunda mutemetliğe teslim edilmesi ve yenisi kazdırılmak üzere olduğundan zayi mühürün hükûm ve itibarı kalmadığı ilân olunur.

Sahip ve Neşriyat müdürü Emin UZMAN, Gazetecilik ve Neşriyat T. L. S. TAN matbaası

"Bana İnanınız" Bu süt kreması usulü sayesinde

50 Yaşındaki bir çok kadınlar ancak 30 yaşlarında görüneceklerdir.

Oklarla işaret edilen yerlere tatbik ediniz. Sonra da bütün yüz ve boynunuza sürünüz.

Buruşmuş, solmuş ve gevşemiş bir cildi, tazeleyip gençleştirmek için işte size basit bir usul: Takim ve tasfiye edilmiş bir miktar süt kremasını bir miktar saf zeytinyağiyle karıştırınız. Sonra hepsini iki kısım en iyi krema ile karıştırınız. Bu halita, cildinizi besleyip tazeleştirecek ve inanılmaz bir güzellik temin edecektir.

Bir aktris gençlik manzarasını muhafaza ve idame için bu basit usulü tatbik etmiş ve 70 yaşında, gene kadın rollerini oynamıştır. Eczacınız da bu halitayı size ihzar edebilir. Fakat muhteviyatı az miktarda olmakla beraber pahalıya mal olur. (Yağsız) beyaz rengindeki Tokalon kreminin terkibinde saf zeytinyağiyle ihzar edilmiş süt kreması mevcuttur. Cildinizi beslemek için en mükemmel ve hakikî bir cilt unsurudur. Her halde memnunivetbahs semeresi garantilidir. Aksi halde paranız iade edilebilir.

AYDA 8 LİRA TAKSİTLE

BAYANLARA MAHSUS 14 AYAR ALTIN SAATLERİN YENİ MODELLERİ GELMİŞTİR. EMSALİ GİBİ 15 SENE TEMİNATLIDIR. TAŞRADAN SİPARİŞ ETMEK İSTEYENLERE KATALOK GÖNDERİLİR. Saat Deposu: İSTANBUL, SİRKECİDE, LİMAN HANI SIRASINDA YELKENCİ HANINDA NO 8

OSMANLI BANKASI

— İLÂN —

Gençlik ve Spor Bayramı dolayısiyle, Osmanlı Bankasının Galata Merkezi ile Yenicami ve Beyoğlu şubeleri, 19 Mayıs 1941 pazartesi günü kapalı buluna - caktır.

KAYIP: Rize askerlik şubesinden aldığım terhis tezkeremi kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü kalmamıştır.

Rize - Mapavri nahiyesinde Yaka İbrahim oğlu Mustafa 319 doğumlu.

ASKERLİK İŞLERİ

Askerlik Yapmamış Olanlar Çağırılıyor

Fatih Askerlik Şubesinden: Her ne sebeple olursa olsun hiç askerlik yapmamış (312 — 332) dahil acemi İslâm ve gayri İslâm erat ile muhacir olarak yurda gelip de geldiği yabancı memlekette askerlik yaptığına dair vesikası olmıyanlar ve yine memleketinde iş mükellefiyeti şeklinde askerlik yapanlar talim, terbiye maksadiyle sevke tâbidir.

Şubede toplanma günü 22 Mayıs 941 Perşembe günüdür. Bu gibilerin mezkûr günde behemehal şubeye gelmeleri, gelmiyenler hakkında kanuni takibatta bulunulacağı ilân olunur.

★

Kadıköy Yerli Askerlik Şubesinden: Şubemizde kayıtlı 312 ilâ 332 doğumlu hiç askerlik yapmamış İslâm acemi erattan bakaya kalanlar talim ve terbiye için giydirilmiş olarak celp ve sevkedileceğinden toplanma günü olan 22/5/941 perşembe günü şubeye müracaatları ve bu davete icabet etmiyenler hakkında 1111 numaralı kanunun hükümleri tatbik edileleği ilân olunur. Bu ilân makamına kaimdir.

★

Yerli Eminönü Askerlik Şubesinden: 1 — 312 (dahil) 332 (dahil) doğumlu acemi (sağlam ve sakat) ihtiyat erat sevkedilecektir.

2 — Toplanma günü 22 Mayıs 941 perşembe günüdür.

3 — İşbu ilân davetiye makammda olup vaktinde gelmiyenler askerlik kanununun 90 cı maddesi mucibince cezalandırılacaklardır.

★

Beyoğlu Yabancı Askerlik Şubesinden: Beyoğlu ve Beşiktaş kazaları dahilinde oturan 312 dahil 332 dahil doğumlu ihtiyat yabancı acemi İslâm erat talim için sevkedileceğinden 22 Mayıs 941 perşembe günü şubede bulunmaları ilân olunur.

★

Yabancı Kadıköy Askerlik Şubesinden: Kayıtlı 312 ilâ 332 dahil doğumlu acemi İslâm ve gayri İslâm erat talim maksadiyle sevkedilecek-lerinden toplanma günü olan 22 Mayıs 941 perşembe günü saat 9 da nüfus cüzdanlariyle beraber şubemize müracaatları.

Beyoğlu Yerli Askerlik Şubesinden:

1 — 312 dahil 332 dahil tevellütlü acemi islâm erat sevkedilecektir.

2 — Toplanma günü 22 Mayıs 941 perşembe günüdür.

3 — Istenilenler daha evvel gelerek elbiselerini alabilirler.

4 — Vaktinde gelmiyenlerin askerlik kanununun 90 ıncı maddesi mucibince ceza göreceği ilân edilir. (7203)

★

Sarıyer Askerlik Şubesinden: Mıntakamız halkından olan 312 — 332 yerli ve yabancı acemi ihtiyat erlerin doğum cüzdanları ve varsa askerî vesikalariyle birlikte 18 Mayıs 941 tarihinde şubeye behemehal müracaat etmeleri.

★

Üsküdar Askerlik Şubesinden: 1 — 312 ilâ 332 doğumlu İslâm ve gayri İslâmlardan askerlik yapmamış olan acemi erler talim için silâh altına alınacaktır.

2 — Toplanma günü 22 Mayıs 941 perşembe günüdür. Toplanma günü gelmiyenler bakaya addedilerek haklarında kanuni muamele yapılacaktır.

3 — Bu doğumlulardan her ne suretle olursa olsun askerlik yapmamış erlerle yoklama görmemiş ve saklı bulunanlar da bu davete icabet edeceklerdir.

4 — Bu ilân davetiye mahiyetindedir.

★

Kısa Hizmetlileri Davet

Fatih Askerlik Şubesinden: Hazırlık kıtasma ve yedek subay okuluna sevkedilecek kısa hizmetlilerin müddeti 1 Haziran 941 tarihine kadar uzatılmış olduğundan, gerek lise ve muadili okullardan ve gerekse daha yüksek mekteplerden mezun olmuş yüksek ehliyetnamelilerle ehliyetnamesizlerden askerliğine karar verilmiş olanların sevk muameleleri tekemmül ettirilmek üzere hemen şubeye müracaatları ilân olunur.

★

Şubeye Davet

Fatih Askerlik Şubesinden: Yd. S. 8. Ml. Me. M. Emin oğlu M. Ali (590 — 117) 1031 İstanbul. Adresi: Kadıköy Feneryolu Nail Bey köşkünde. İşi: Galata Balıkpazarı Kurşunlu Han No. (26).